

Чорноморський національний університет імені Петра Могили

(повне найменування вищого навчального закладу)

факультет філології

(повне найменування інституту, назва факультету (відділення))

кафедра англійської філології та перекладу

(повна назва кафедри (предметної, циклової комісії))

«Допущено до захисту»

В. о. завідувача кафедри англійської філології та перекладу

_____ Тетяна ЗУБЕНКО

“ _____ ” _____ 2024 року

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на здобуття ступеня вищої освіти

магістр

(ступінь вищої освіти)

на тему: **«ЛЕКСИКО-СЕМАНТИЧНЕ ПОЛЕ «WAR» У МАС-МЕДІЙНОМУ ДИСКУРСІ»**

Науковий керівник:

канд. філол. наук, доцент

Передерій Ганна Миколаївна

Рецензент:

канд. філол. наук, доцент

Мозолевська Аліна Сергіївна

Виконала:

студентка VI курсу, групи 641м

Крамаренко Вікторія Олександрівна

Спеціальності: 035 «Філологія»

ОПП: «Сучасна англійська комунікація і переклад – англійська мова і література та друга іноземна мова»

Миколаїв – 2024 р.

Чорноморський національний університет імені Петра Могили

(повне найменування вищого навчального закладу)

Інститут, факультет, відділення

Кафедра, циклова комісія

факультет філології

кафедра англійської філології та
перекладу

Рівень вищої освіти

другий (магістерський)

Спеціальність

035 «Філологія»

ОПП / ОНП

«Сучасна англійська комунікація і
переклад – англійська мова і література
та друга іноземна мова»

ЗАТВЕРДЖУЮ

В.о. завідувача кафедри англійської
філології та перекладу

Тетяна ЗУБЕНКО

“ ” 2024 року

**ЗАВДАННЯ
НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ СТУДЕНТУ**

Крамаренко Вікторії Олександрівні

(прізвище, ім'я, по батькові)

1. Тема проєкту (роботи): Лексико-семантичне поле «WAR» у мас-медійному дискурсі

керівник роботи: Передерій Ганна Миколаївна, канд. філол. наук, доцент
(прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання)

затверджені наказом вищого навчального закладу від
«25» вересня 2024 року № 245.

2. Строк подання студентом проєкту (роботи) 22 листопада 2024 року

3. Вихідні дані до кваліфікаційної роботи: титульний аркуш, вступ, основна частина, висновок, список використаних джерел та літератури, додатки.

4. Зміст розрахунково-пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно розробити) згідно з планом кваліфікаційної роботи магістра.

5. Перелік графічного матеріалу (з точним зазначенням обов'язкових креслень) не планується.

6. Консультанти розділів проєкту (роботи):

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис	
		завдання видав	завдання прийняв
Вступ	Передерій Г.М.		
Розділ 1	Передерій Г.М.		
Розділ 2	Передерій Г.М.		
Розділ 3	Передерій Г.М.		
Висновки	Передерій Г.М.		
Додатки	Передерій Г.М.		

7. Дата видачі завдання 26.09.2024

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів кваліфікаційної роботи	Строк виконання етапів проєкту (роботи)	Примітка
1.	Вступ до кваліфікаційної роботи	вересень 2024	Виконано
2.	Розділ 1. Теоретико-методологічні засади дослідження лексико-семантичного поля «WAR» у мас-медійному дискурсі	жовтень 2024	Виконано
3.	Розділ 2. Аналіз лексико-семантичного поля «WAR» в англомовному виданні <i>Time</i>	жовтень 2024	Виконано
	Розділ 3. Аналіз лексико-семантичного поля «WAR» в англомовному виданні <i>The Economist</i>	жовтень 2024	Виконано
4.	Висновки	листопад 2024	Виконано
5.	Переддипломна практика	07.10 – 20.10. 2024	Виконано
6.	Оформлення списку використаних джерел та літератури, додатків	листопад 2024	Виконано
7.	Попередній захист	15.11.2024	Виконано
8.	Рецензія на дипломну роботу	08.12.2024	Виконано
9.	Захист дипломної роботи	16.12 2024	Виконано

Студент

(підпис)

Крамаренко В.О.

(прізвище та ініціали)

Керівник проєкту (роботи)

(підпис)

Передерій Г.М.

(прізвище та ініціали)

ЗМІСТ

ВСТУП	5
РОЗДІЛ І. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ	
ДОСЛІДЖЕННЯ ЛЕКСИКО-СЕМАНТИЧНОГО ПОЛЯ «WAR» У	
МАС-МЕДІЙНОМУ ДИСКУРСІ 10	
1.1. Поняття мас-медійного дискурсу.....	10
1.2. Дослідження лексико-семантичного поля у лінгвістиці.....	14
1.3. Особливості ЛСП у публіцистичному стилі мовлення.....	17
1.4. Структура лексико-семантичного поля	20
РОЗДІЛ ІІ. АНАЛІЗ ЛЕКСИКО-СЕМАНТИЧНОГО ПОЛЯ	
«WAR» В АНГЛОМОВНОМУ ВИДАННІ <i>TIME</i> 26	
2.1. Структура ЛСП «WAR» у статтях видання <i>Time</i>	26
2.2. Мікрополя у складі ЛСП «WAR» у статтях <i>Time</i>	35
РОЗДІЛ ІІІ. АНАЛІЗ ЛЕКСИКО-СЕМАНТИЧНОГО ПОЛЯ	
«WAR» В АНГЛОМОВНОМУ ВИДАННІ <i>THE ECONOMIST</i> 44	
3.1. Структура ЛСП «WAR» у статтях видання <i>The Economist</i>	44
3.2. Мікрополя у складі ЛСП «WAR» у статтях <i>The Economist</i>	52
3.3. Порівняльний аналіз результатів досліджень двох видань	64
ВИСНОВКИ	75
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	81
ДОДАТКИ	90
ДОДАТОК А	90
ДОДАТОК Б	96

ВСТУП

Вивчення лексичних одиниць, їх особливостей та функцій бере свій початок ще з кінця XIX – початку XX століття, коли зародилися перші наукові підходи до аналізу структури та значення слів. Це було безпосередньо пов'язано з розвитком лінгвістики як окремої дисципліни, а також з появою в 1930-х роках такого терміну, як «лексична категорія», що дало змогу систематизувати різноманітні словникові одиниці за їх ролями та функціями. Саме в цей період лексичні одиниці стали розглядатися як основні будівельні блоки мови, що включають окремі слова, фразеологічні звороти, сталі вирази, які, з одного боку, мають чітке семантичне навантаження, а з іншого — виконують важливу структурну роль у мовленні.

У подальшому вивчення лексичних одиниць охопило численні аспекти, зокрема їх морфологічну структуру, що відображає взаємозв'язок між формою слова та його значенням, а також синтаксичну роль, яка визначає, як ті чи інші одиниці функціонують у складі складних мовних конструкцій. Аналіз семантичного навантаження дозволив глибше зрозуміти, як лексичні одиниці співвідносяться з концептуальними категоріями мислення, а прагматичні аспекти використання спрямували дослідників на вивчення варіативності значень залежно від контексту та комунікативної ситуації.

Лексичні одиниці не лише відображають стан мови в певний історичний період, але й є ключем до розуміння її еволюції, демонструючи здатність мови адаптуватися до нових умов комунікації та культурних зрушень. Лише в перші роки XX століття, з розвитком нових філософських та наукових підходів, провідні мовознавці почали більш досконало розглядати лексико-семантичне поле з позиції лінгвістики, що дало імпульс для подальших досліджень у галузі семантики, фразеології та прагматики. У сучасних дослідженнях велика увага приділяється міжмовним і міжкультурним аспектам лексичних одиниць, які є

відображенням специфіки світогляду носіїв мови, дозволяючи виявити як спільні риси, так і відмінності в культурному розумінні тих самих понять у різних мовних спільнотах.

Деякі проблеми не були повністю вирішеними: не узагальнена структурно-семантична класифікація поля, потребує пояснення роль лексико-семантичного поля в індивідуальному стилі автора. Таким чином, **актуальність** обраної теми зумовлена зростанням інтересу лінгвістів-науковців до дослідження лексико-семантичного поля в англійській мові в руслі сучасного підходу до розробки мовної картини світу. Сучасні дослідження у цій галузі зосереджені на виявленні закономірностей у лексичному складі мови, визначенні семантичних відтінків слів та аналізі їхньої функціональності у мас-медійному дискурсі. Особливо важливим є дослідження лексико-семантичних полів у контексті сучасної лінгвістики, що дозволяє краще зрозуміти, як мовні структури відображають мислення та світогляд носіїв мови.

Метою дослідження є виявити та проаналізувати специфіку використання лексико-семантичного поля «WAR» у сучасній лінгвістиці, а саме його лексичні, семантичні та структурні особливості. Поставлена мета передбачає розв'язання таких конкретних **завдань**:

- 1) надати теоретичне обґрунтування лексико-семантичного поля (ЛСП), визначити його місце у лінгвістиці;
- 2) розглянути й описати стан дослідження ЛСП «WAR» в сучасній англійській мові;
- 3) з'ясувати структуру лексико-семантичного поля «WAR» у статтях онлайн-видань *Time* та *The Economist* за період у 6 місяців кожен з грудня 2022 по травень 2023 та з травня по жовтень 2024 року відповідно;
- 4) визначити особливості лексико-семантичних груп або мікрополів в межах поля «WAR»;

5) виявити функції та роль лексико-семантичного поля «WAR» в англомовних статтях *Time* та *The Economist* у період російсько-української війни.

6) виконати порівняльний аналіз результатів дослідження двох видань.

Об'єктом дослідження є лексико-семантичне поле «WAR» як сукупність парадигматично пов'язаних лексичних одиниць на матеріалі дослідження англомовних видань як *Time* та *The Economist* під час російської агресії.

Предметом дослідження є структура лексико-семантичного поля «WAR», його функції та роль у статтях онлайн-видань *Time* та *The Economist*.

Теоретико-методологічною основою є праці вітчизняних і зарубіжних вчених, а саме: Башарина А. К., Бондар О. І., Денисова С. П., Гладченко К. Ю., Жилко Ф. Т., Коваленко А. С., Кочерган М. П., Кучерук О. О., Микитин-Дружинець М. Л., Кравченко Н. К., Селіванова О. О. та багато інших.

Мета і завдання роботи зумовили використання наступних **методів** дослідження: **метод опису** (застосовувався при розгляді лексико-семантичного поля та його елементів); **кількісний метод** (підрахунок кількості виокремлених лексем у тексті та частоти їхнього використання); **метод суцільної вибірки** (виокремлення лексичних одиниць зі статей); **метод порівняльного аналізу** (зіставлення дефініцій поняття «WAR» з метою виявлення ядра та центру лексико-семантичного поля); **структурний метод** (класифікація лексичних одиниць); **метод компонентного аналізу** (використовувався для виокремлення елементів лексико-семантичного поля і побудови його структури); **метод узагальнення** (підбиття підсумків та результатів дослідження.)

Наукова новизна характеризується тим, що в роботі проаналізовано лексико-семантичне поле «WAR» в онлайн-виданнях *Time* та *The*

Economist за період 6 місяців кожен з грудня 2022 по травень 2023 та з травня по жовтень 2024 року відповідно під час російської агресії в Україні. А також узагальнено інформацію про його функції, роль і специфічні тематичні лексико-семантичні групи у лексикології.

Практичне значення одержаних результатів полягає у можливості їх використання під час викладання курсу лексикології англійської мови та на заняттях з практики усного та писемного мовлення у вищих навчальних закладах з обраної теми дослідження.

Апробацією результатів дослідження є публікація статті у журналі «Студентські студії: європейський контекст» (видавництва ЧНУ імені П. Могили) від 30.05.2023 року, а також доповідь за тематичними аспектами дослідження під час щорічної науково-методичної конференції «Могилянські читання», яка відбулась 08.11.2024 року.

Структура дослідження. Робота складається зі вступу, трьох розділів із висновками до кожного з них, загальних висновків, списку використаної наукової і довідкової літератури, анотації та двох додатків.

У вступі обґрунтовано вибір теми, актуальність та новизну роботи, сформульовано мету, завдання дослідження, визначено його об'єкт та предмет, окреслено матеріал та застосовані методи аналізу, з'ясовано практичне значення отриманих даних.

У першому розділі визначено поняттєвий та теоретичний апарат дослідження; розглянуто поняття мас-медійного дискурсу у сучасній публіцистиці; опрацьовано поняття лексико-семантичного поля, його особливостей та подано його загальну класифікацію у лінгвістиці; запропоновано методику аналізу дослідження.

Другий розділ присвячено аналізу лексико-семантичного поля «WAR» в англійськомовному виданні *Time*, який включав в себе розгляд структури ЛСП «WAR» та його розподіл на мікрополя.

Третій розділ представлений аналізом лексико-семантичного поля «WAR» в онлайн-виданні *The Economist*, де було описано структуру ЛСП «WAR» та виокремлено його лексико-семантичні групи.

У загальних висновках підведені підсумки роботи, висвітлені теоретичні та практичні результати дослідження, окреслено перспективи подальшого дослідження.

РОЗДІЛ I. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ ЛЕКСИКО-СЕМАНТИЧНОГО ПОЛЯ «WAR» У МАС-МЕДІЙНОМУ ДИСКУРСІ

1.1. Поняття мас-медійного дискурсу

Термін «дискурс» широко застосовується у лінгвістиці та має безліч різних пояснень та інтерпретацій. Обсяг наукових досліджень, що аналізують це явище, є надзвичайно значним. До нього входять праці таких науковців як: Е. Бенвеніст, А. Д. Белова, Д. Ж. Браун та Дж. Юль, Т. Ван Дейк, А. П. Загнітко, Н. К. Кравченко, М. Л. Макаров, Ж. Марузо та інші. Єдиного та загально визнаного визначення терміна «дискурс» наразі не існує, що зумовлено його широким вживанням і використанням у різних галузях науки, а також статусом об'єкта міждисциплінарного аналізу.

Вперше «дискурс» було представлено французьким лінгвістом Жулем Марузом. Він використовував його лише для того, щоб замінити термін «мовлення» [3, с.9].

Українська вчена **А. С. Коваленко** характеризує «дискурс» як повідомлення, що охоплює різножанрову тематику, доповнену змістовими, тематичними та лінгвістичними елементами. Воно може бути представлене як усно, так і письмово у формі одного чи кількох висловлювань, використовуючись як у мовному, так і в позамовному контекстах [11, с.11].

Українська філологиня **Н. К. Кравченко** визначила «дискурс» як *«складний комунікативно-когнітивний феномен, який відповідає замкнутій комунікативній ситуації з когнітивною основою у вигляді синхронізації знань комунікантів про ситуацію спілкування, один про одного, про конвенції та правила комунікації. Замкнутість ситуації забезпечується процесом взаємної цілеспрямованої діяльності комунікантів по розпізнаванню закодованих в тексті інтенцій, аспектів і*

чинників інтеракції, ситуаційної моделі, концептів загального комунікативного простору, прототипу мовного жанру» [17, с.2].

Важливо додати, що докторка філологічних наук **Е. І. Шейгал** стверджує, що існують інші типи дискурсу, а саме: економічний, науковий, мас-медійний та багато інших, оскільки комунікація може здійснюватися абсолютно в різних сферах людської діяльності [3, с.52].

У ході дослідження важливо зосередити увагу на поглядах інших провідних науковців, які зробили вагомий внесок у визначення й структурування мас-медійного дискурсу. Такий підхід дозволяє ґрунтовно проаналізувати специфіку та функціональні особливості мас-медійного дискурсу, що є основою для подальшого розгляду мовних і семантичних аспектів у контексті публіцистичних текстів нашого дослідження.

Професор **Е. А. Кожем'якін** надає наступне визначення медіадискурсу, а саме – *«тематично сфокусована, соціокультурна, обумовлена мисленнєво-мовна діяльність в мас-медійному просторі»* [12, с.14]. У свою чергу докторка філологічних наук **М. Р. Желтухіна** стверджує, що медіадискурс є *«вербальний або невербальний, усний або письмовий текст у сукупності з прагматичними, соціокультурними, психологічними та іншими факторами, виражений засобами масової інформації, взятий в подієвому аспекті, що представляє собою дію, що бере участь в соціокультурній взаємодії та відображає механізм свідомості комунікантів»* [3, с.13]. Таким чином, мас-медійний дискурс характеризується багатофункціональністю. Тексти даного дискурсу мають яскраво виражену комунікативно-прагматичну спрямованість. Вони не лише передають інформацію, але й мають вплив на громадську свідомість через переконання та формування певних настроїв. Для нього також характерні масовість та адаптивність.

Слід зазначити, що мас-медійний дискурс є невід'ємною складовою сучасної комунікації, вивчення якої має важливе значення для розуміння суспільних процесів та механізмів впливу медіа на свідомість громадян. Ця

тема передбачає аналіз різних форм і засобів масової комунікації, які використовуються для передачі інформації, формування громадської думки та впливу на соціальні норми і цінності.

Мас-медійний дискурс охоплює широкий спектр жанрів і форматів, включаючи новини, рекламу, публіцистику, художню літературу та інші форми медіапродукції. Він відображає соціальні, політичні, економічні та культурні реалії суспільства, а також є важливим інструментом маніпуляції та пропаганди. Розгляд мас-медійного дискурсу дозволяє досліджувати, як медіа впливають на формування і зміну громадських уявлень, ідеологій та практик. З точки зору наукового підходу, мас-медійний дискурс аналізується через призму лінгвістики, соціології, культурології та інших дисциплін. Це дозволяє виявити специфіку мовних засобів, риторичних прийомів та комунікативних стратегій, які використовуються для досягнення певних цілей у масовій комунікації. Детально вивчаючи мас-медійний дискурс, дослідники можуть визначити ключові тенденції у розвитку медіасередовища, вплив новітніх технологій на журналістику та медіа, а також роль мас-медіа у формуванні громадянського суспільства.

У наш час мас-медійний дискурс – це форма суспільного дискурсу, яка реалізується через засоби масової інформації (ЗМІ). Він включає в себе процеси виробництва, розповсюдження та споживання текстів, які відображають і формують соціальні реалії багатьох країн, у тому числі, й України. Мас-медійний дискурс характеризується різноманітністю жанрів і стилів, багатошаровістю змісту, а також потужним впливом на аудиторію. Цей дискурс аналізується з метою виявлення маніпулятивних технологій, ідеологічних впливів і соціальних функцій медіатекстів. Вивчення мас-медійного дискурсу дозволяє науковцям зрозуміти, як через медіа конструюється реальність, які соціальні проблеми висвітлюються і як вони інтерпретуються, а також які цінності і норми нав'язуються суспільству.

Досліджуючи нашу тему, варто наголосити на тому факті, що мас-медійний дискурс відіграє центральну роль у висвітленні сьогоденних подій між Україною та країною-агресором, активно формуючи суспільну думку і впливаючи на міжнародну підтримку. Під час конфлікту медіа стають не просто джерелом новин, але й важливим інструментом пропаганди та психологічного впливу. Отже, ми можемо виокремити такі загальноприйняті ролі медіа в умовах війни:

1. Інформаційна функція: медіа забезпечують громадян оновленими даними про ситуацію на фронті, гуманітарні питання та реакцію світової спільноти, допомагаючи людям бути поінформованими та приймати обґрунтовані рішення.

2. Формування громадської думки: через засоби масової інформації створюються наративи, які формують ставлення до війни як в Україні, так і за кордоном. Наприклад, іноземні медіа як *Time* та *The Economist* акцентують увагу на героїзмі військових і стражданнях цивільних, зміцнюючи патріотизм і підтримку з боку світової спільноти.

3. Протидія пропаганді: важливим аспектом є боротьба з дезінформацією. Іноземні ЗМІ активно спростовують фейкові новини і викривають маніпуляції, які розповсюджують російські медіа.

4. Психологічний вплив: медіа можуть впливати на моральний стан населення, підтримуючи оптимізм і надію у важкі часи. Важливо, щоб поряд із негативними новинами висвітлювалися приклади людської стійкості та солідарності.

5. Залучення міжнародної підтримки: іноземні медіа є каналом комунікації з міжнародною спільнотою, звертаючи увагу на боротьбу України та закликаючи до допомоги, що охоплює як дипломатичні зусилля, так і активність у соціальних мережах.

Таким чином, термін «дискурс» є багатогранним явищем, яке активно досліджується у різних наукових дисциплінах. Відсутність єдиного визначення пояснюється міждисциплінарним характером цього поняття та

його застосуванням у різних галузях комунікації. Внесок відомих науковців забезпечив фундамент для поглибленого аналізу дискурсу в різних його проявах. Особливе значення в межах сучасної комунікації має мас-медійний дискурс, який охоплює специфічну мовну діяльність у медійному просторі. Мас-медійний дискурс, за визначенням провідних дослідників, є складним феноменом, що поєднує когнітивні, соціокультурні та прагматичні аспекти комунікації. Він виконує кілька ключових функцій, таких як інформування, формування громадської думки, боротьба з дезінформацією, психологічний вплив і забезпечення міжнародної підтримки. Ці функції набувають особливого значення в умовах війни, коли медіа виступають не лише каналом поширення інформації, але й засобом активного впливу на соціальні процеси. Аналіз мас-медійного дискурсу дає змогу дослідити його вплив на суспільну свідомість, зокрема механізми формування соціальних норм і цінностей. У нашому дослідженні особлива увага приділяється мовним та семантичним аспектам публіцистичних текстів, а також функціональним особливостям медіадискурсу у контексті сучасних викликів, спричинених військовим конфліктом.

Отже, мас-медійний дискурс постає як багатовимірний інструмент, який водночас є відображенням суспільних реалій та важливим чинником їх формування. Його дослідження не лише розкриває закономірності функціонування медіа, але й допомагає зрозуміти їхню роль у процесах соціальної трансформації.

1.2. Дослідження лексико-семантичного поля у лінгвістиці

Дослідження словникового складу мови методами системної організації мають довгу історію, починаючи з початку ХХ століття. Концепція організації лексики поступово стала все більш популярною і сьогодні вважається достатньо обґрунтованою як з теоретичного, так і з практичного погляду. У цій системі ключове значення має термін

«лексико-семантичне поле», якому намагалися дати конкретне визначення велика кількість вчених та науковців.

Свої перші спроби у вивченні цього поняття та його місця у лінгвістиці робили наступні науковці: О. О. Потебня, М. М. Покровський, Й. Трір, В. Порціг, Н. Дьоршнер, О. Духачек, Р. Хоберг, Р. Освальд, Ф. О. Нікітіна та ін.

Відомий німецький мовознавець Е. Оскар і французький лінгвіст О. Духачек протягом 50-х – 60-х рр. ХХ століття працювали над розробкою такого поняття як «семантичне поле». Але слід додати, що Г. Іпсен і Й. Трір ввели в мову такий термін як «поле» ще у 30-х рр. ХХ століття. І згодом не менш важливий вклад у розробку даного поняття зробив німецький лінгвіст Л. Вайсгербер у 50-х рр. того ж століття [6, с.17].

Важливо згадати, що видатний німецький філолог **В. Порціг** свого часу висловив думку, що *«семантичне поле» – це свого роду словесний комплекс, який являє собою просте співвідношення, що складається з дієслова та суб'єкта чи об'єкта, прикметника та іменника. Подібні співвідношення створюють загальні значення, які науковець називав «елементарними полями значень.»* [3, с.26]. Саме дієслово і прикметник при цьому вважають домінуючими словами, що здатні виражати ознаки та виконувати предикативну функцію. Як висновок, ядерним елементом «семантичного поля» можуть бути тільки дієслово та прикметник.

Вагомий внесок щодо визначення «лексико-семантичного поля» зробили українські лінгвісти. **О. І. Бондар** вважає, що *«лексико-семантичне поле – відносно автономна сукупність лексем, об'єднаних спільною гіперсемою»* [2, с.220]. Значення окремого слова розкривається через його порівняння з іншими елементами лексико-семантичного поля, яке може бути розглянуте як лексико-семантична парадигма з погляду на його структуру. Таким чином, функціонування конкретного слова потребує наявності кількох інших слів.

У свою чергу інший український мовознавець **Ф. Т. Жилко** у свій час вважав, що *«лексико-семантичне поле – це складна за функціонуванням системно-структурна одиниця лексико-семантичного рівня»*. Він підкреслює, що формування лексико-семантичного поля можливе лише тоді, коли існують спільні значеннєві семи, які забезпечують семантико-сміслові зв'язки всередині створеної одиниці [7, с.25].

Український мовознавець **М. П. Кочерган** дає своє визначення поняттю: *«Лексико-семантичне поле – це сукупність парадигматично-пов'язаних лексичних одиниць, які об'єднані спільністю змісту (іноді й спільністю формальних показників) і відображають поняттєву, предметну й функціональну подібність позначувальних явищ.»* [13, с.211, 14, с.265]. Важливо додати, що у своєму складі кожне поле має спільну інтегральну ознаку, яка об'єднує всі одиниці поля. Така ознака виражається лексемою з узагальненим значенням і має назву «архісема» [15, с.305].

Поняття «лексико-семантичного поля» **С. В. Семчинський** розглядає як один із варіантів системних зв'язків між словами у лексиці. У своїй роботі він розкриває структуру цього поля та його різновиди, що залежать від особливостей організації. Семантичне поле визначається як *«угруповання лексичних одиниць, що утворюють «тематичну» групу, пов'язану з певною частиною фізичної або психофізичної реальності, яку виділяє людська свідомість»* [6, с.18].

Український дослідник **Г. А. Гайдай** у своїй праці виокремлював такі властивості лексико-семантичного поля як:

- 1) лексико-семантичне поле інтуїтивно зрозуміле носію мови та становить для нього психологічну реальність;
- 2) лексико-семантичне поле автономне і може бути виділене як самостійна підсистема мови;

3) одиниці лексико-семантичного поля пов'язані тими чи іншими системними семантичними відносинами (такими як: синонімія, антонімія, перенесення, розширення, звуження тощо);

4) кожне лексико-семантичне поле пов'язане з іншим лексико-семантичним полем мови і в сукупності з ним утворює мовну систему, яка, в свою чергу, впливає на мовну картину світу [5, с.319].

Як приклад, словесні асоціації можуть бути основою для об'єднання слів у лексико-семантичні поля, що в свою чергу відображають зв'язки між предметами у навколишньому світі. Цей спосіб вважається унікальним, адже об'єднані слова мають якнайменш одну спільну семантичну ознаку, спільну сему, яку прийнято називати інтегральною ознакою.

Таким чином, дослідження словникового складу мови засобами системної організації мають довгу історію, починаючи з початку ХХ століття. Концепція організації лексики поступово набула популярності і сьогодні вважається обґрунтованою як теоретично, так і практично. Важливу роль у цій системі відіграє термін «лексико-семантичне поле», над визначенням якого працювало багато вчених. Дослідники, такі як Потебня, Покровський, Іпсен, Трір, Духачек, Вайсгербер та інші, зробили значний внесок у розуміння цього поняття. Поняття лексико-семантичного поля дозволяє розкрити значення окремого слова через його порівняння з іншими словами, що належать до поля. Це у свою чергу відображає спільність змісту та структури лексичних одиниць і впливає на мовну картину світу.

1.3. Особливості ЛСП у публіцистичному стилі мовлення

Важливо відмітити, що характеристика особливостей лексико-семантичного поля (ЛСП) залежить від багатьох факторів, найголовнішим з яких є стиль мовлення, у якому ми аналізуємо та вивчаємо певне лексико-семантичне поле. Нам відомі такі стилі як: розмовний (усне спілкування), науковий (наукова інформація), художній (більшість творів художньої

літератури), офіційно-діловий (документи), публіцистичний (плакати, оголошення, газети і журнали) та конфесійний (сакральний). Але, опираючись на тему нашого дослідження, ми звернемо увагу саме на публіцистичний стиль у мас-медійному просторі.

Публіцистичний стиль статей будь-яких видань є специфічною формою комунікації, що характеризується наявністю чітко вираженої соціально-політичної або громадської спрямованості. Він передбачає використання зручних та доступних засобів для передачі актуальної інформації, а також для формування у читача певного ставлення до подій чи явищ. Основною метою публіцистичних текстів є не тільки інформування, але й вплив на громадську думку, переконання або заклик до дій. Цей стиль поєднує елементи об'єктивності з виразною суб'єктивною позицією автора, яка визначає стиль викладу матеріалу, часто з акцентом на емоційність і суб'єктивність оцінок.

У мас-медійному просторі публіцистичні статті посідають важливе місце, оскільки вони виступають як засіб активної комунікації між медіа та аудиторією, зокрема у питаннях, що стосуються політичних, соціальних чи економічних подій. Вони формують громадську думку, здійснюючи значний вплив на поведінку і свідомість великої кількості людей. Публіцистичні статті, як правило, створюються з урахуванням специфіки цільової аудиторії, забезпечуючи їй доступ до важливої інформації у легкому для сприйняття вигляді, що сприяє максимальній популяризації теми та ефективному впливу на соціальні процеси. Завдяки гнучкості та масовому характеру, публіцистичний стиль має можливість швидко реагувати на зміни в суспільстві та світі, ставати важливим інструментом у формуванні медіа-образу подій та відображення соціальних процесів. У контексті сучасних викликів, публіцистика набуває особливої актуальності, оскільки є важливим інструментом не лише інформування, а й формування відповідальних соціальних настроїв та громадської свідомості.

Слід зазначити, що публіцистичний стиль статей тісно пов'язаний з публіцистичним дискурсом, оскільки саме через цей дискурс відбувається активне формування і трансляція громадської думки, а також здійснюється вплив на соціальні процеси. Публіцистичний дискурс у мас-медійних текстах поєднує елементи інформування та переконання, використовуючи мову, яка сприяє залученню аудиторії до обговорення важливих суспільних питань та реакції на них. **О. Кучерук** у своїй роботі пише наступне: *«Науковою спільнотою публіцистичний дискурс розглядається як інституційний вид дискурсу, зосереджений на передачі та розповсюдженні інформації, який втілюється засобами масової комунікації та обов'язковим елементом якого є авторська позиція, що чітко прослідковується.»* [16, с.20]. Це означає, що публіцистичний дискурс спрямований на створення змісту, але від самого початку його матеріал може бути неповним і не завжди достовірним. З метою зробити повідомлення максимально переконливими, публіцистика використовує певні прийоми, які допомагають підтвердити автентичність історії. Це означає, що стаття стає засобом переконання, коли успішно створює у читача відчуття правдивості прочитаного. Через цей процес автор перетворює інтерпретовану інформацію на істину або реальність, відповідно до якої діє певна громадськість.

Журналісти або редакторки видань адаптують свої роботи до культурно визнаних жанрів, зрозумілих для аудиторії. Хоча люди, не завжди можуть перевірити інформацію на правдивість, вони сприймають її такою, якою її подають видання. Якщо текст ґрунтується на загальнодоступних знаннях і культурних цінностях, то вплив такої інформації на людину збільшується. Оскільки комунікація в публіцистичному дискурсі завжди відбувається в односторонньому порядку, адресат не має можливості перевірити вплив тексту на себе та свої реакції. В такому контексті публіцистика оперує системою лексико-семантичного поля, щоб ефективно сприйматися читачами та впливати на

них. **Кучерук** підтверджує дану думку наступними словами: *«Елементи такої системи слугують базою лексично втілених образів та асоціацій, які закріпились у свідомості реципієнтів стосовно конкретного поняття.»* [16, с.21]. Враховуючи сучасний світогляд, читач аналізує статтю таким чином, що прагматика сталих лексико-семантичних груп певного лексико-семантичного поля виражає нове приховане значення, забезпечуючи таким чином досягнення комунікативної мети видання – здійснення впливу на читача.

Таким чином, можна стверджувати, що вивчення лексико-семантичного поля у публіцистичному стилі мовлення є актуальним у наш час. Велика кількість науковців звертається до даної теми, адже роль ЗМІ та медіа збільшується з кожним днем. Все більше людей обирають перегляд новин чи певної інформації в онлайн-журналах чи виданнях, де вони можуть зробити висновки на основі прочитаного матеріалу та створити власні асоціації з прочитаним. Головне при цьому – не піддаватися повній довірі джерелу інформації, а мати власну думку та погляди на певну тему. Адже найважливіша роль публіцистичних текстів – це привертати увагу до певної проблеми чи події, що має світове значення.

1.4. Структура лексико-семантичного поля

Структура лексико-семантичного поля є одним із важливих понять в лінгвістиці, яке вивчає організацію та взаємозв'язки лексичних одиниць в мові. Дане поняття дозволяє зрозуміти, як слова групуються в семантичні підгрупи, взаємопов'язані спільними значеннями та семантичними відношеннями. Структура лексико-семантичного поля розкриває не лише внутрішню організацію словникового складу мови, але й відображає взаємозв'язки між предметами, явищами та концептами у мовній системі. Ми розглянемо основні аспекти структури лексико-семантичного поля, її ключові поняття та дослідження, які дали поштовх до розвитку цієї теорії.

Розуміння структури лексико-семантичного поля відкриває нові горизонти для аналізу мови та розуміння її семантичної організації.

Не менш важливий внесок зробили відомі науковці у вивчення самої структури лексико-семантичного поля. Наприклад, відомий лінгвіст **А. А. Уфимцева** запропонувала свою семантичну структуру поля. Вона складається з:

1) **ядра**, що представлене спільною семою (гіперсемою), тобто семантичним компонентом вищого ладу, що організовує навколо себе семантичне розгортання поля;

2) **центра**, що складається з одиниць, які мають інтегральне, спільне з ядром диференційне значення;

3) **периферія поля** включає одиниці, які найбільш віддалені від ядра і які можуть мати контекстуальні значення і зазвичай вступають у контакт з іншими семантичними полями, утворюючи лексико-семантичну безперервність мовної системи [6, с.17].

Свою структуру лексико-семантичного поля запропонувала філологиня **З. Д. Попова**. Вона вважала, що структура складається з таких компонентів як:

1) **ядро**, до якого зазвичай належать високочастотні, стилістичні та функціонально-нейтральні одиниці;

2) **ближня периферія**, до якої належать менш частотні, однозначні, конкретні за значенням лексеми, які, як правило, майже не залежать від контексту.

3) **дальня периферія**, яку утворюють низькочастотні, багатозначні лексеми, що мають яскраву семантику, можуть належати до інших лексико-семантичних полів, мають зазвичай одну функціональну сему, яка семантично залежить від контексту [21, с. 162].

Звісно, кожен вчений може мати власні теорії щодо структури лексико-семантичного поля. Але завжди існує загальна теорія або думка, на яку опираються лінгвісти у своїх роботах. Так, наприклад, за

Еденхофером, значна частина мовознавців дотримується думки, що структура лексико-семантичного поля складається з таких частин як:

1) **ядро поля**, яке є центральною частиною семантичного поля і включає загальну семантичну характеристику, і є основою навколо якої розгортається поле. Ядро виражає основні значення або семантичні ознаки і може замінити будь-який елемент з групи слів, що належать до даної парадигми. Це означає, що ядро виступає як представник всіх лексичних одиниць, що входять до поля, і втілює їх спільну семантичну характеристику;

2) **центр поля**, що складається з одиниць, які мають інтегральне, загальне з ядром і між собою, значення;

3) **периферія поля**, яка складається з одиниць, що є найвіддаленішими за своїм значенням від ядра. Периферійні елементи лексико-семантичного поля розширюють і докладають деталі до основного значення поля. Вони взаємодіють з іншими семантичними полями, утворюючи цілісну лексико-семантичну систему мови;

4) **фрагменти поля**, які є вертикальною ядерною і центро-периферійною структурою, яка за своєю семантикою утворює окрему гіпер-гіпонімічну структуру різнотипного складу [8, с.59].

Наступним важливим поняттям, на якому ми зосередимо нашу увагу, є **мікрополе** семантичного поля. Мікрополя складаються з певних семантичних угруповань, лексичні одиниці яких пов'язані спільною ознакою, вираженою ядерною лексемою. Мікрополя виокремлюються в межах поля і мають свої особливості, відмінності від інших елементів поля.

О. Захарченко у своїй праці стверджує, що мікрополя доповнюють та розширюють лексичну систему, дозволяючи точніше виражати певні семантичні нюанси або концептуальні підкатегорії. Вони сприяють більш точному та обмеженому виразу мовлення, дозволяючи говорити про конкретні аспекти поняття або об'єкта [10, с.67].

Ще одним українським мовознавцем, який досліджував мікрополя, є **Микола Левицький**. У його праці він наголошує, що *«мікрополя – це більш дрібні, спеціалізовані групи лексичних одиниць, які виражають конкретні аспекти або додаткові семантичні відтінки всередині ширших лексико-семантичних полів.»* [18, с.112].

Відтак, вивчення структури лексико-семантичного поля є ключовим етапом у розумінні внутрішньої організації мовної системи, оскільки воно дає змогу глибше аналізувати значення слів, їх вживання в різних контекстах та взаємозв'язки між ними. Це дослідження дозволяє не лише виявити закономірності класифікації лексичних одиниць на основі спільних семантичних ознак, але й з'ясувати, як ці одиниці взаємодіють у мовному середовищі, формуючи певні концептуальні структури. Таке розуміння важливе не лише для теоретичних аспектів лексикології та семантики, а й для практичних застосувань у мовній діяльності, оскільки воно сприяє точнішому використанню лексичних одиниць. Вивчення структури лексико-семантичного поля, таким чином, не тільки сприяє глибшому осягненню функціонування мовної системи, але й вносить важливий внесок у розвиток сучасних напрямів лінгвістики, розширюючи горизонти досліджень у галузях, що пов'язані з мовною семантикою, лексикологією та когнітивною лінгвістикою.

Таким чином, можна зробити наступні висновки:

1. Мас-медійний дискурс є багатофункціональною комунікаційною системою, що охоплює різні жанри та формати, такі як новини, реклама, публіцистика й аналітичні статті. Він відіграє ключову роль у формуванні громадської думки, зокрема через створення наративів, що підсилюють певні ідеологічні та емоційні акценти. У ситуаціях конфліктів чи криз, таких як війна, медіадискурс виступає не лише як джерело інформації, але й як інструмент пропаганди, боротьби з дезінформацією та впливу на міжнародну спільноту. Завдяки потужному впливу на аудиторію, дискурс

здатний змінювати суспільні настрої, стимулювати патріотизм, мобілізувати населення чи, навпаки, провокувати страх і розчарування.

2. Лексико-семантичне поле (ЛСП) представляє собою системну організацію лексичних одиниць, які взаємопов'язані спільними семантичними рисами. Наприклад, у межах поля «WAR» ключові слова групуються навколо центральних понять і розширюються через периферійні елементи, які уточнюють, деталізують або контекстуалізують основне значення. Дослідження ЛСП допомагає розкрити мовні механізми створення уявлень про війну, висвітлити специфіку використання певних лексем у медіа, а також виявити маніпулятивний чи ідеологічний підтекст таких текстів.

3. ЛСП у публіцистичному стилі мовлення має особливу комунікативну спрямованість, оскільки використовується для впливу на свідомість і емоції широкої аудиторії. Мова публіцистичних текстів, особливо у мас-медійному дискурсі, часто базується на використанні сильних асоціацій, стилістично нейтральних або яскраво виражених лексем для створення чітких емоційних відгуків у читачів. Такі тексти акцентують увагу на суспільно значущих темах, формуючи суспільні цінності й норми. В умовах війни цей стиль відіграє ще більшу роль, слугуючи засобом психологічного впливу, підвищення морального духу населення та заклик до дій.

4. Структура ЛСП включає три основні рівні: ядро, центр і периферію. Ядро поля складається з ключових лексем, які визначають його основну семантичну характеристику. Центр включає слова, тісно пов'язані з ядром за значенням, тоді як периферія містить менш частотні, контекстуально залежні одиниці, які можуть належати до інших полів. Така структура дозволяє мовознавцям аналізувати зв'язки між словами, виявляючи, як різні частини поля взаємодіють і впливають на сприйняття читача. Зокрема, взаємодія між центром і периферією розширює семантичне поле, додаючи контексти, які залежать від культурних чи історичних умов.

Отже, дослідження лексико-семантичного поля «WAR» у мас-медійному дискурсі дозволяє глибше зрозуміти роль мови у створенні суспільних наративів і впливу медіа на колективну свідомість. Такий аналіз є надзвичайно актуальним у контексті сучасних викликів, адже він допомагає виявити маніпулятивні технології, зрозуміти структуру інформаційного впливу та запропонувати підходи для боротьби з дезінформацією й пропагандою.

РОЗДІЛ II. АНАЛІЗ ЛЕКСИКО-СЕМАНТИЧНОГО ПОЛЯ «WAR» В АНГЛОМОВНОМУ ВИДАННІ *TIME*

2.1. Структура ЛСП «WAR» у статтях видання *Time*

Видання *Time* є провідним світовим новинним та інформаційним журналом, відомим своєю авторитетністю та професіоналізмом. Воно спеціалізується на актуальних подіях, політиці, культурі, науці та інших соціальних та світових питаннях. Засноване у 1923 році, видання *Time* відіграє важливу роль у формуванні світової громадської думки та впливає на формування глобальної свідомості.

У своїх статтях видання *Time* приділяє значну увагу висвітленню *російсько-української війни*. Воно пропонує аналіз та огляд подій, пов'язаних з конфліктом, і розкриває різні аспекти цієї війни. У статтях *Time* звертається увага на військові операції, політичні рухи, гуманітарну ситуацію та вплив конфлікту на регіональну та світову безпеку. Видання також аналізує соціальні, економічні та культурні наслідки війни для України та її міжнародних партнерів. *Time* використовує широкий спектр джерел, включаючи свідчення очевидців, експертних аналітиків та політичних діячів.

В англomовних статтях видання *Time* лексико-семантичне поле «WAR» є предметом пильного аналізу та вивчення. Тема війни викликає широкий інтерес серед дослідників, журналістів та громадськості, оскільки вона має значний вплив на світові події і суспільну думку. *Time*, як впливове медіа, відіграє важливу роль у висвітленні та аналізі цього складного та актуального поняття. Ми розглянемо та проаналізуємо лексико-семантичне поле «WAR» в англomовних статтях видання *Time*. Відбір статей цього впливового видання дає нам можливість прослідкувати, які слова та терміни використовуються для опису, аналізу та розуміння феномену війни. Завдяки цим статтям ми краще розуміємо семантику та контекст, в якому використовуються ці лексичні одиниці, а

також ми можемо виявити причини вживання слів і їхніх значень в рамках мінливого світового політичного та соціокультурного контексту.

Відтак, матеріалом для написання даної роботи послуговували **20 статей** [32-51] з онлайн-видання журналу *Time* за проміжок часу у **6 місяців** (грудень 2022 – травень 2023), з якого було обрано **593 лексичні одиниці**, що належать до ЛСП «**WAR**».

Розглянувши структуру лексико-семантичного поля «**WAR**» у ході дослідження було виокремлено **ядро** (лексему-поняття), **центр** (основні поняття, що входять до поля), а також **ближню** та **дальню периферію** (суміжні поля-поняття).

Ядро лексико-семантичного поля є інтегральна сема, яка слугує тією загальною «ідеєю», що характерна для кожної мовної одиниці, що входить до складу лексико-семантичного поля. Таким чином, **ядром** лексико-семантичного **поля «WAR»** є слово «**war/війна**», яке зустрічається у статтях **68 разів**. У представлених прикладах лексема «**war**» використовується як узагальнююче поняття, що охоплює весь спектр бойових дій, подій та явищ, які мають місце під час воєнного конфлікту, наприклад:

- “...*just a day after Ukrainian commanders said their troops recaptured territory at the scene of the war’s longest and bloodiest battle*” [34]. (лексема позначає контекст, у межах якого відбувається згадана битва, виступаючи фоновою категорією для розгляду конкретної події)

- “*The war is in Ukraine, that is why it has to be Ukraine’s plan*” to bring peace” [34]. (лексема допомагає закріпити висловлювання в конкретному історичному чи соціальному контексті; вказує на географічне й політичне розташування конфлікту, підкреслюючи роль України як ключового суб’єкта, залученого до вирішення цього питання)

- “*Meloni also renewed her pledge to champion Ukraine’s EU ambitions, saying Ukraine was moving ahead with required reforms despite the war*” [34].

(лексема не лише позначає стан конфлікту, але й створює контраст між обставинами воєнного часу і прагненням до прогресу).

У всіх наведених прикладах лексема «war» виконує функцію збірного іменника, слугуючи засобом узагальнення, що охоплює широкий спектр подій і явищ, характерних для воєнного конфлікту. Вона дозволяє в одному слові сконцентрувати значення, яке включає бойові дії, стратегічні маневри, гуманітарні кризи, політичні наслідки та інші аспекти, пов'язані з війною. Завдяки своїй семантичній гнучкості, «war» слугує зручним інструментом для створення змістовного контексту та забезпечує легкість сприйняття тексту, уникаючи перевантаження деталями. Водночас, аналіз вибраних статей свідчить про прагнення авторів уникати надмірного узагальнення. Хоча «war» часто використовується як ключовий лексичний елемент, він систематично доповнює загальну картину конкретними описами подій, обставин і наслідків. Наприклад, у контексті конкретизації акцент робиться на таких аспектах, як тривалість і характер бойових дій, територіальна локалізація конфлікту, або вплив війни на соціально-політичні процеси. Такий підхід сприяє створенню багатовимірного зображення воєнної дійсності, забезпечуючи не лише інформативність, але й емоційний вплив на читача видання *Time*.

Таким чином, хоча лексема «war» часто виконує роль узагальнювального поняття, вона не позбавлена контекстуальної специфіки. Її вживання поєднується з деталізованими описами, що дозволяє авторам одночасно зберігати лаконічність висловлювань і передавати повноцінний зміст конфлікту. Це підкреслює важливість балансу між узагальненням і конкретизацією у мас-медійному дискурсі, спрямованому на висвітлення складних і багатогранних тем, таких як війна.

Для виокремлення одиниць, що належать до центру та периферії лексико-семантичного поля «WAR», були використані англійські

СЛОВНИКИ: **Cambridge Dictionary, Collins Dictionary, Longman Dictionary, Macmillan Dictionary and Merriam-Webster Dictionary** [24, 25, 28, 29, 30].

Відповідно до **Cambridge Dictionary**: “*war* – armed fighting between two or more countries or groups”.

Згідно **Merriam-Webster Dictionary**: “*war* – a state of usually open and declared armed hostile conflict between states or nations”.

Collins Dictionary подає таку інформацію: “*war* – a period of fighting or conflict between countries or states”.

За **Macmillan Dictionary** ми маємо наступне визначення: “*war* – fighting between two or more countries that involves the use of armed forces and usually continues for a long time”.

Longman Dictionary зазначає, що: “*war* – fighting between two or more countries or between opposing groups within a country, involving large numbers of soldiers and weapons”.

Таким чином, узявши до уваги визначення слова «war», представлені у зазначених словниках, можна виокремити такі спільні мовні одиниці як: «**attack**», «**battlefield**», «**conquest**», «**occupation**». Дані мовні одиниці формують *центр* лексико-семантичного поля «WAR». Щоб підтвердити це, розглянемо тлумачення даних слів в *Cambridge Dictionary*:

- «**attack**» – a violent act intended to hurt or damage someone or something;
- «**battlefield**» – a fight between armed forces;
- «**conquest**» – the act of conquering a country;
- «**occupation**» – the act of controlling a foreign country or region by armed force.

Відповідно до представлених визначень, з абсолютною впевненістю можна стверджувати, що у семантичному плані вони доволі близькі до слова «war» і можуть бути центром лексико-семантичного поля «WAR». Таким чином, центром ЛСП «WAR» є такі лексичні одиниці як: «**attack**» (5), «**battlefield**» (12), «**conquest**» (1), «**occupation**» (4). Наприклад:

- “Using them on a **battlefield** the way that the Russians have done is to basically use mobilized troops in human waves, get the Ukrainians to shoot them and that reveals their positions, so they then use better forces to **attack** the Ukrainians” [39]. Виокремлені лексеми позначають динамічний аспект воєнних дій, зокрема агресивний наступ, та фізичний простір, де розгортаються бойові дії. У семантичному полі вони виконують функцію опису конкретного етапу бойових дій. Їх вживання підкреслює активну фазу протистояння, зосереджуючи увагу на тактичних аспектах бойових дій та місці їх проведення.

- “When it started, he gave his generals the freedom to lead on the **battlefield**, and focused instead on the dimension of the war where he could be most effective” [32]. У ЛСП «WAR» лексема виконує функцію топографічного маркера, забезпечуючи уявлення про місце, де відбувається війна. Лексема також створює образний зв’язок із ключовими воєнними подіями, додаючи контекстуальну конкретику до загального опису війни.

- “By rolling into the city that Vladimir Putin still claimed as his own, the leader of Ukraine would blow a hole through the stories of **conquest** and imperial glory that Russian propagandists had been using for months to justify the war” [32]. Лексема описує завоювання, що є стратегічною та ідеологічною метою воєнних дій. У ЛСП «WAR» ця лексема виконує функцію відображення результатів агресивних дій, зокрема, здобуття територій. Її використання підкреслює імперські амбіції та політичні мотиви, додаючи значущості аналізу війни у відповідних статтях видання.

- “Nine months they’ve been under **occupation**, without light, without anything” [32]. Лексична одиниця позначає тривалий контроль над територією, що супроводжується гуманітарними труднощами. У ЛСП «WAR» ця одиниця описує стан наслідків війни та тривалу фазу, пов’язану з утриманням влади на захоплених територіях. Лексема також вказує на соціальні та гуманітарні аспекти воєнних дій. Таким чином, наведені вище

лексичні одиниці підкреслюють характер окупанта та агресора під час війни, адже історія взаємозв'язків Росії з Україною є досить складною та довгою. Лексичні одиниці, наведені в прикладах, відображають агресивне ставлення російської армії до українського народу в конкретний період сучасної історії України.

Останньою складовою у структурі ЛСП є **периферія**, яка може бути **ближньою** і **дальньою**. Розглядаючи периферію, необхідно звернутися до поняття «**мікрополе**». ЛСП «WAR» являє собою ієрархічну багатоступеневу систему, у якій виокремлюють мікрополя у залежності від призначення лексичних одиниць. Отже, у даному випадку можна виділити такі мікрополя як:

1. **struggle/боротьба;**
2. **job occupation/рід зайнятості;**
3. **weapon/зброя;**
4. **geography/географія;**
5. **national symbol/національний символ;**
6. **organization/організація;**
7. **transportation/транспорт;**
8. **uniform/уніформа.**

Так до ближньої периферії необхідно включити лексичні одиниці, виходячи з умов місця знаходження, використання, умов проживання, фізичного стану людини тощо. Таким чином, у даному випадку до **ближньої периферії** можна віднести лексичні одиниці, що входять до лексико-семантичних груп або мікрополів – «**struggle/боротьба**», «**national symbol/національний символ**», «**transportation/транспорт**», «**weapon/зброя**», «**uniform/уніформа**» та «**geography/географія**». До **дальньої периферії** належать лексичні одиниці, що утворюють лексико-семантичні групи – «**job occupation/рід зайнятості**» та «**organization/організація**».

Крім того, до **ближньої периферії** можна віднести синонім до лексичної одиниці «*liberation*» (свобода), а саме – «*freedom*» (свобода, воля). Наприклад:

- “*But his vision of victory now extends beyond the **liberation** of territory*” [32]. (лексема акцентує увагу не лише на фізичному поверненні територій, але й на її ідеологічному і моральному звільненні);

- “*They see the democracy and **freedom** of Ukraine as a question of their own survival*” [32]. (лексема підкреслює прагнення до демократії, яка є основою боротьби та цінностей українців).

У наведених прикладах лексичні одиниці «*liberation*» та «*freedom*» виконують важливу семантичну і символічну роль. Вони слугують вираженням фундаментальних цінностей, які асоціюються зі здобуттям незалежності, відновленням суверенітету та прав українського народу. Обидва поняття втілюють глибокі національні ідеї та патріотичні гасла, що мають велике значення для української ідентичності. У контексті військового протистояння вони підсилюють моральний дух і символізують прагнення українського народу до самовизначення та захисту своєї державності. Таким чином, ці лексичні одиниці стають не лише частиною лексико-семантичного поля «WAR», але й важливими елементами риторики, спрямованої на об’єднання суспільства навколо ідеалів свободи та незалежності.

У свою чергу до **дальньої периферії** можна віднести наступні синоніми до лексичної одиниці «*president*» (президент), а саме – «*leader*» (лідер) and «*commander in chief*» (головнокомандувач):

- “*It spread through Ukraine’s political leadership in the first days of the invasion, as everyone realized **the President** had stuck around*” [32].

- “*Zelensky’s success as a wartime **leader** has relied on the fact that courage is contagious*” [32].

На нашу думку, вживання вищезгаданих лексичних одиниць обґрунтоване тим, вони виконують багатогранну роль у відображенні різних аспектів діяльності Президента України у контексті військового конфлікту. Лексеми підкреслюють різнобічність його ролі, яка виходить за межі традиційного розуміння політичного лідерства.

Використання слова «leader» акцентує увагу на колективному аспекті управління державою, де Президент займає центральну позицію, забезпечуючи стабільність і координацію в умовах кризи. Лексема виділяє особисті якості Президента як лідера, що надихає народ і військових. У цьому контексті поняття «leader» набуває значення морального і духовного провідника, який через власний приклад поширює впевненість і стійкість серед громадян та союзників.

•“*No one stood at attention or saluted the visiting **commander in chief***” [32]. Вживання даної лексичної одиниці наголошує на офіційному статусі Президента як головнокомандувача, підкреслюючи його ключову роль у військовому керівництві та прийнятті стратегічних рішень, які впливають на хід війни. Мовна одиниця символізує також функцію Президента як очільника збройних сил, який безпосередньо відповідає за обороноздатність країни та координацію дій армії.

Ці лексеми, належачи до дальньої периферії лексико-семантичного поля «WAR», розкривають глибину та багатогранність функцій Президента у складний для країни час. Їх використання у мас-медійному виданні *Time* дозволяє підкреслити значення Президента не лише як політичного лідера, але й як символ національної стійкості, об’єднання суспільства та стратегічного мислення. Таким чином, ці лексичні одиниці виконують важливу роль у формуванні міжнародного уявлення про Україну, її керівництво та боротьбу за незалежність.

Структура лексико-семантичного поля «WAR» може бути зображена таким чином (*рисунок 1*):

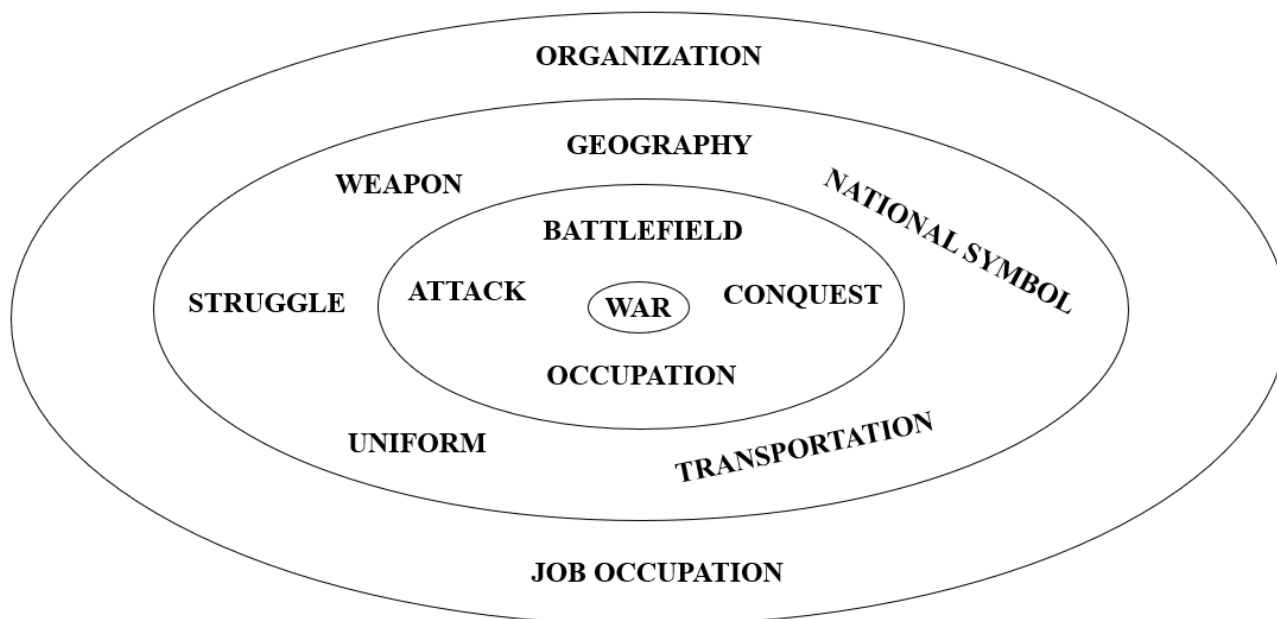

Рис. 1. Структура лексико-семантичного поля «WAR» видання *Time*

Таким чином, ми розглянули та проаналізували лексико-семантичне поле «WAR», його структуру та роль у двадцяти статтях видання *Time*. Це дало нам можливість краще зрозуміти семантику та контекст, в якому використовувались ці лексичні одиниці. Вивчення структури лексико-семантичного поля є важливим етапом у розумінні організації мовної системи та розкритті значень лексем і їх відношень. Лексико-семантичне поле «WAR» є предметом детального аналізу та вивчення, тому такий аналіз підкреслює вплив медіа на наше сприйняття та розуміння війни, а також розкриває потенційні тенденції та зміни в вживанні слів, пов'язаних з воєнним контекстом. Тема війни викликає широкий інтерес серед дослідників, журналістів та громадськості, оскільки вона має значний вплив на світові події і суспільну думку. *Time*, як впливове медіа, відіграє важливу публіцистичну роль у висвітленні та аналізі цього складного та актуального поняття, привертаючи все більше і більше уваги до війни в Україні. Структура лексико-семантичного поля «WAR» складається з ядра «war», яке було використане 68 разів; з центру, який формують лексичні одиниці «attack», «battlefield», «conquest» та «occupation»; а також дальньої та ближньої периферії, де ближня периферія переважає за кількістю. Крім

того, дане лексико-семантичне поле складається з 8 мікрополів, мова про які більш детально йтиме в наступному підрозділі.

2.2. Мікрополя у складі ЛСП «WAR» у статтях *Time*

Як вже зазначалось, 593 лексичні одиниці, взяті із статей онлайн-видання журналу *Time*, та які належать до ЛСП «WAR», утворюють 8 мікрополів або лексико-семантичних груп:

1. **struggle/боротьба** (382 лексичних одиниць);
2. **job occupation/рід зайнятості** (117 лексичних одиниць);
3. **weapon/зброя** (38 лексичних одиниць);
4. **geography/географія** (27 лексичні одиниці);
5. **national symbol/національний символ** (11 лексичних одиниць);
6. **organization/організація** (7 лексичних одиниць);
7. **transportation/транспорт** (6 лексичних одиниць);
8. **uniform/уніформа** (5 лексичних одиниць).

Відповідно до **Cambridge Dictionary**:

- «**struggle**» – a fight;
- «**job occupation**» – a regular activity;
- «**weapon**» – any object used in fighting or war;
- «**geography**» – the way all the parts of an area are arranged within it;
- «**national symbol**» – any object, sign, or emblem that carries additional meaning and represents a cultural or political nation;
- «**organization**» – a group of people who work together in an organized way for a shared purpose;
- «**transportation**» – a system of vehicles, for example buses, trains, and aircraft, for getting from one place to another;
- «**uniform**» – a particular type of clothing worn by all the members of a group or organization such as the police, the army.

Розглянувши значення слів ЛСП «WAR», вибрані зі статей видання *Time*, у словниках Longman Dictionary та Collins Dictionary, можна розподілити дані лексичні одиниці за виокремленими мікрополями (додаток А). Серед виявлених мікрополів найчисельнішим є мікрополе «**struggle/боротьба**», до складу якого входять 382 лексичні одиниці. При цьому найуживанішою у тексті є лексична одиниця «**military**» – «військовий» (28). Це може свідчити про те, що у статтях часто висвітлюють опис військової підготовки армії та її перспективи. Серед інших лексичних одиниць досить часто використовуються наступні: «**invasion**» – вторгнення (23), «**support**» – «підтримувати» (21) та «**defense**» – «обороняти» (20). Важливо відмітити, що ці лексичні одиниці можуть належати не тільки до якоїсь однієї частини мови, а й до інших. Наприклад:

- “*It spread through Ukraine’s political leadership in the first days of the **invasion**, as everyone realized the President had stuck around*” [32]. Ця лексема є однією з центральних у текстах, адже саме вторгнення стало відправною точкою воєнного протистояння. У реченні вона не лише описує конкретну подію, а й служить контекстуальним фоном для розгляду реакції політичного керівництва України. Слід додати, що лексема підкреслює акт агресії, що стимулює подальшу боротьбу.

- “*As I see it, it’s my duty to go there and show them that Ukraine has returned, that it **supports** them*” [32]. Лексична одиниця фокусується на моральному, матеріальному та військовому підкріпленні, яке отримує Україна як від внутрішніх, так і від зовнішніх джерел. У реченні вона акцентує увагу на єдності та підтримці громадян у складні часи. Використання цього терміна свідчить про важливість кооперації між державними інституціями, міжнародною спільнотою та громадянами.

- “*How much credit does Zelensky deserve for that **defense**?*” [32]. Лексема характеризує активний опір агресії та зусилля, спрямовані на захист територіальної цілісності. У прикладі вона відображає не лише фізичну

оборону, але й стратегічну, а також політичну. Використання цього поняття підкреслює роль як збройних сил, так і лідерів у захисті країни.

У другому мікрополі «**job occupation/рід зайнятості**» найчисельніша за кількістю вживання лексична одиниця «**president**» – «президент» (46) та «**soldier**» – «солдат» (21). Наприклад: “*One soldier, his back to the **President**, had terror in his eyes as he scanned the faces in the crowd for threats*” [32]. Лексема «president» свідчить про увагу медіа до діяльності Президента України як політичного лідера і головнокомандувача. У реченні «president» виконує функцію позначення центральної фігури, яка символізує єдність країни та її керівництво у критичний період. Частота вживання цієї лексеми пояснюється активною участю Президента у міжнародних зустрічах, переговорах та безпосередньому перебуванні на передовій. Опис його дій підкреслює важливість його рішень у забезпеченні підтримки України на глобальному рівні та координації оборонних зусиль. Лексема «soldier» зосереджує увагу на індивідуальній ролі захисників країни у війні. У наведеному прикладі «soldier» акцентує увагу на людському вимірі війни – страху, відповідальності та готовності до боротьби. Ця лексична одиниця використовується для створення емоційного зв’язку між читачем і подіями, що описуються, а також для демонстрації реалій воєнного життя.

Вживання цих лексичних одиниць формує образи ключових фігур війни: лідера, що приймає стратегічні рішення, і воїна, що бореться на передовій. Вони виконують функцію персоналізації війни, створюючи у читача відчуття дотичності до подій. Лексема «president» наголошує на політичному й організаційному аспектах боротьби, тоді як «soldier» акцентує на її практичному і людському вимірі. Таким чином, ці одиниці допомагають медіа створити комплексний наратив, що охоплює як масштабні стратегічні події, так і окремі історії, наповнені емоціями та драматизмом.

Інші мікрополя несуть в собі лексичні одиниці, які також так чи інакше відображають реалії нашого життя, наприклад з **третього мікрополя «weapon/зброя»** найуживанішими є лексичні одиниці: «**weapon**» – «зброя» (9) та «**missile**» – «ракета» (8).

Наприклад:

- “*Instead of running for their lives, many Ukrainians grabbed whatever weapons they could find and ran to defend their towns and cities against an invading force armed with tanks and attack helicopters*” [32]. Даний приклад свідчить про величезну силу волі та патріотизму українського народу. Замість того, щоб втікати, багато українців взялися за зброю, що була в їхньому розпорядженні, і захистили свої міста та села від нападу ворожої сили.

- “*Russian missiles have damaged or destroyed much of Ukraine’s power grid since the start of October, a concerted effort to make the winter as painful as possible for the civilian population*” [32]. Наведений приклад вказує на злочинну діяльність, яку здійснює Росія проти України. Російські ракети завдали значних пошкоджень енергетичній системі України з початку жовтня, і це можна сприймати як цілеспрямовану спробу зробити зиму якомога болючішою для мирного населення. Зупинка електропостачання має серйозні наслідки для людей, особливо в холодну пору року, коли необхідно забезпечити опалення та електричне освітлення. Це могло призвести до значних нестатків у повсякденному житті українців минулої зими.

У **четвертому мікрополі «geography/географія»** найчисельніша за вживанням це «**front line**» – «лінія фронту» (4): “*Its reactors now stand on the front lines, and Zelensky understood that pushing forward around that area would risk catastrophe*” [32]. У наведеному прикладі «front line» не просто позначає територію, де тривають бої, але й підкреслює загрозу для критичної інфраструктури. Використання цієї лексеми вказує на реальну небезпеку руйнування, що може мати катастрофічні наслідки для екології,

безпеки та життя людей. Описуючи зону навколо ядерних реакторів цією лексемою, стаття наголошує на її ключовому значенні у воєнних діях. Це дозволяє зрозуміти, що успіх чи невдача на цій території матиме широкі наслідки, які виходять за межі військових цілей. Лексема створює у читача відчуття драматизму, загрози та невідворотності рішень, які доводиться приймати у складних умовах. У цьому контексті використання даної лексичної одиниці сприяє формуванню напруженої атмосфери та залученню уваги до критичності описуваних подій. Згадка про розуміння Президентом ризиків, пов'язаних із просуванням на території, акцентує увагу на виваженості його дій та на стратегічному підході до вирішення військових завдань. Це підкреслює роль політичного керівництва у запобіганні катастрофам і захисті населення.

П'яте мікрополе «national symbol/національний символ» представлене найуживанішою лексичною одиницею «**flag**» – «прапор» (4): *“One of Zelensky’s aides, Dasha Zarivna, grew up in Kherson, and she looked close to tears as she gazed at the Ukrainian flags flying over the square”* [32]. Український прапор постає як основний знак, який об'єднує людей у спільній меті – боротьбі за незалежність. У воєнний час він стає символом незламності духу та волі до перемоги. У наведеному прикладі реакція героїні на прапори передає глибокий емоційний зв'язок із символом, який асоціюється з відродженням і визволенням рідного міста. Це демонструє значення прапора не лише як фізичного об'єкта, але й як маркера перемоги та свободи. Військові та суспільні перемоги, позначені підняттям прапора, створюють потужний патріотичний наратив. Відображення цієї лексеми в текстах засобів масової інформації підкреслює зв'язок між національними символами та колективними емоціями українського народу. Слід додати, що у воєнний час зображення або згадка прапора є способом підтвердження суверенітету держави навіть у звільнених або тимчасово окупованих територіях. У цьому сенсі лексема «flag» несе посилення думки про те, що Україна залишається неподільною і стійкою державою.

Найбільш уживаною лексичною одиницею у **шостому мікрополі «organization/організація»** є «NATO» – «НАТО» (3). Наприклад: “*Zelensky has dialed into the World Economic Forum in Davos and the NATO summit in Madrid*” [32]. На сьогодні, вживання лексеми «NATO» відображає активну участь організації у підтримці України на політичному, військовому та економічному рівнях. НАТО виступає символом міжнародної солідарності та підтримки суверенітету України. Згадка про участь Президента України у самітах НАТО підкреслює важливість співробітництва з цією організацією для вирішення критичних питань, таких як постачання озброєння, надання гуманітарної допомоги та формування колективних безпекових стратегій. Слід зауважити, що лексема «NATO» також вказує на геополітичний вимір війни, де Україна є частиною глобального конфлікту, який виходить за межі суто національних інтересів. Це підкреслює, що події в Україні мають значення для всього світу, зокрема для країн-членів Альянсу. Додамо, що НАТО згадується у зв'язку з наданням військової, гуманітарної та технічної допомоги. Це робить лексему важливою для розуміння масштабів підтримки, яку Україна отримує від міжнародного співтовариства.

У **сьомому мікрополі «transportation/транспорт»** наживанішою одиницею є «**regular passenger car**» – «звичайний легковий автомобіль» (2): “*From the outside, his carriage is indistinguishable from a regular passenger car*” [32]. Лексема демонструє символічність використання звичайного автомобіля Президентом України. Ця лексема підкреслює його прагматизм та адаптивність у воєнний час. Зазначення звичайного легкового автомобіля як засобу пересування Президента створює образ лідера, який залишається близьким до народу та уникає показової розкоші навіть у складний період. Використання цього виду транспорту акцентує увагу на важливості швидкості та маневреності в умовах війни. Це дозволяє Президенту своєчасно відвідувати критично важливі об'єкти чи зустрічі, не витрачаючи дорогоцінний час. Лексична одиниця підкреслює

гнучкість і практичність, які є необхідними для лідера країни, що перебуває у стані війни. Це символізує здатність Президента діяти у складних умовах, зберігаючи ефективність.

У восьмому мікрополі «uniform/уніформа» спостерігаємо повторення двох лексичних одиниць: «bulletproof vest» – «бронезилет» (2) та «helmet» – «каска» (2). Наприклад: “*He declined, as usual, to wear a helmet or bulletproof vest*” [32]. Під час війни безпека Президента є одним з найважливіших завдань його охоронців. Але часто він відмовляється від носіння спеціальної уніформи задля своєї безпеки, пояснюючи це тим, що не тільки його безпека і життя є важливими, а життя багатьох солдат і воїнів нашої країни також.

Як ми можемо бачити, війна є серйозною та часто руйнівною подією, яка супроводжується значним стражданням людей, втратою життя та руйнуваннями. Саме тому використання воєнної лексики може підкреслити значимість та серйозність ситуації, передавати масштаб конфлікту та його наслідків. Це допомагає підкреслити важливість та вплив війни, сприяючи співчуттю та глибшому розумінню її наслідків.

Таким чином, ЛСП «WAR» утворює 8 мікрополів або лексико-семантичних груп. Найчисельнішим за кількістю вживання є мікрополе «struggle/боротьба» (382 лексичні одиниці). Для того, щоб краще передати реалії життя українців, автори статей використали різноманітну лексику, пов’язану з війною. Даний результат ми можемо пояснити тим, що, наразі, український народ веде активну боротьбу проти російського агресора. А завдяки лексичним одиницям, які входять до складу мікрополів, онлайн-видання *Time* поширює інформацію про війну та привертає все більше уваги до такої проблеми як війна в Україні. Це спонукає уряди багатьох країн та людей з усього світу підтримувати нашу країну різними способами.

Таким чином, видання *Time* відіграє важливу роль у формуванні світової громадської думки та інформуванні аудиторії про поточний

конфлікт. У рамках дослідження було проаналізовано 20 статей за період грудень 2022 – травень 2023 року, з яких було відібрано 593 лексичні одиниці, що належать до ЛСП «WAR».

Структура ЛСП «WAR» поділена на три рівні: ядро, центр та периферію (ближню і дальню).

1. Ядро ЛСП «WAR» становить слово «war», яке використано у статтях 68 разів. Ця лексема функціонує як узагальнююче поняття, що охоплює всі аспекти війни, зокрема бойові дії, стратегічні маневри, гуманітарні кризи та політичні наслідки. У текстах видання *Time* «war» використовується не лише як фонові категорія, але й як засіб конкретизації контексту. Наприклад, воно допомагає підкреслити географічне розташування конфлікту, його вплив на мирні процеси чи прагнення до реформ.

2. Центр ЛСП «WAR» складають ключові лексичні одиниці, такі як «attack», «battlefield», «conquest» та «occupation». Вони описують динамічні аспекти війни, територіальні завоювання, бойові дії та їх наслідки. Наприклад, слово «battlefield» часто використовується як маркер місця військових дій, а «conquest» підкреслює ідеологічні й стратегічні цілі агресора.

3. Периферія ЛСП «WAR» поділена на ближню і дальню:

- До ближньої периферії входять лексеми, що безпосередньо пов'язані з війною та її умовами: «struggle» (боротьба), «weapon» (зброя), «geography» (географія), «transportation» (транспорт), «national symbol» (національний символ) тощо.

- Дальня периферія охоплює більш широкі поняття, як-от «job occupation» (рід зайнятості), «organization» (організація) та інші, що описують суміжні аспекти війни.

Дослідження також визначило вісім мікрополів, які включають:

- Боротьба (struggle) — найбільше за кількістю лексем (382), де найуживанішими є «military», «invasion», «defense», що підкреслюють різні аспекти військового протистояння.
- Рід зайнятості (job occupation) — 117 лексем, серед яких «president» та «soldier». Ці слова наголошують на ролі ключових фігур війни, включаючи Президента України та військових.
- Зброя (weapon) — 38 лексем, де «weapon» і «missile» найчастіше використовуються для опису арсеналу та тактики.
- Географія (geography) — 27 лексем, зокрема «front line», що акцентує увагу на локаціях воєнних дій.
- Національний символ (national symbol) — 11 лексем, включаючи «flag», що символізує незалежність і єдність.
- Організація (organization) — 7 лексем, як-от «NATO», що підкреслює міжнародну підтримку України.
- Транспорт (transportation) — 6 лексем, де приклади на кшталт «regular passenger car» символізують адаптивність лідерів до умов війни.
- Уніформа (uniform) — 5 лексем, зокрема «bulletproof vest» та «helmet», які демонструють реалії воєнного часу.

Отже, мова, яку використовують у медіа, відіграє ключову роль у формуванні суспільної думки про війну, впливаючи на міжнародну аудиторію. Видання *Time*, через ретельно виокремлені лексеми, створює багатовимірний наратив, що сприяє приверненню уваги до війни в Україні, стимулюючи глобальну підтримку у світі.

РОЗДІЛ III. АНАЛІЗ ЛЕКСИКО-СЕМАНТИЧНОГО ПОЛЯ «WAR» В АНГЛОМОВНОМУ ВИДАННІ *THE ECONOMIST*

3.1. Структура ЛСП «WAR» у статтях видання *The Economist*

The Economist — відоме міжнародне видання, яке було засноване у 1843 році шотландським економістом Джеймсом Вілсоном. Відоме своїми глибокими аналітичними статтями, видання спеціалізується на висвітленні широкого спектру тем, включаючи економіку, політику, міжнародні відносини, науку і технології. Газета виходить друкованою версією щотижня та доступна в цифровому форматі через веб-сайт і мобільні додатки. Слід зазначити, що завдяки широкому охопленню аудиторії та високій репутації, *The Economist* займає важливе місце у медійному просторі. Воно не лише пропонує новини та аналіз подій, але й надає поглиблені матеріали, які допомагають читачам розуміти складні глобальні процеси.

The Economist активно висвітлює воєнну агресію в Україні, надаючи докладні аналітичні матеріали щодо політичних, економічних та військових аспектів конфлікту. Вони обговорюють вплив війни на міжнародну політику, економічну стабільність та життя людей в Україні. У їхніх статтях розглядаються як безпосередні події на фронті, так і більш широкі геополітичні наслідки. Аналіз *The Economist* відзначається збалансованістю та об'єктивністю, що робить його важливим джерелом інформації для розуміння поточної ситуації в Україні та навколо неї. Саме тому *The Economist* не лише інформує своїх читачів про події сьогодення, але й сприяє глибшому розумінню складних міжнародних питань, зокрема російської агресії на території України, що має велике значення для академічних досліджень лінгвістів-філологів та практичної журналістики в цілому.

Вивчення лексико-семантичного поля «WAR» у виданні *The Economist* має кілька важливих аспектів, які роблять його предметом

пильного вивчення та аналізу. Це дослідження дозволяє глибше зрозуміти, як лексичні одиниці, пов'язані з війною, використовуються для опису сучасних подій, зокрема воєнного стану в Україні, і як ці одиниці формують сприйняття та розуміння конфлікту серед читачів різних країн.

Перш за все, аналіз лексико-семантичного поля «WAR» дозволяє визначити специфіку вживання військової лексики у медійному дискурсі. Видання *The Economist* має міжнародний авторитет і значну аудиторію, тому її статті відіграють важливу роль у формуванні громадської думки. Через детальне вивчення статей можна виявити, які саме лексичні одиниці використовуються для опису військових дій, тактики, стратегій та наслідків воєнного стану, а також які семантичні відтінки вони мають.

По-друге, статті *The Economist* надають контекст для розуміння того, як військова лексика адаптується до сучасних подій і як змінюється її значення в залежності від політичного та соціального контексту. Це важливо для аналізу еволюції мови і її здатності реагувати на нові реалії. Наприклад, слова та вирази, які використовуються для опису війни в Україні, можуть мати специфічні конотації та викликати певні асоціації, які відрізняються від вживання тих самих лексичних одиниць в іншому контексті.

Таким чином, вивчення лексико-семантичного поля «WAR» у статтях *The Economist* дозволяє не лише краще зрозуміти семантику та контекст використання військової лексики, але й робить вагомий внесок у дослідження мас-медійного дискурсу в умовах сучасних глобальних конфліктів. Це дослідження має значення для лінгвістики, філології, журналістики та інших наук, оскільки показує, як мова відображає та впливає на суспільні процеси.

Отже, матеріалом для написання даної роботи послугували **20 статей** [53-72] з онлайн-видання журналу *The Economist* за проміжок часу у **6 місяців (травень – жовтень 2024)**, з якого було обрано **1000 лексичних одиниць**, що належать до лексико-семантичного поля «WAR».

Було розглянуто структуру лексико-семантичного поля «WAR» безпосередньо на основі статей даного видання *The Economist*. У ході дослідження було також виокремлено **ядро, центр**, а також **ближню та дальню периферію**.

Як ми згадували раніше, ядро лексико-семантичного поля – це свого роду інтегральна сема, яка слугує тією загальною «ідеєю», що характерна для кожної мовної одиниці, яка входить до складу ЛСП. Отже, **ядром** лексико-семантичного поля «WAR» є слово «**war/війна**», яке зустрічається в обраних двадцяти статтях **93 рази**. При цьому «war», знову ж таки, найчастіше використовується як узагальнююче позначення поточних подій в країні, наприклад:

- “*This **war** will be ongoing while this regime remains in place in Russia...*” [70].
- “*So Mr Putin annexed Crimea and started a **war** in Donbas*” [64].
- “*Russians the disastrous consequences of rising up: civil **war***” [64].

У запропонованих реченнях лексема «war» виконує роль ключового семантичного маркера, що окреслює не лише збройний конфлікт, але й виступає як багатовимірний концепт, який розкриває причинно-наслідкові зв'язки та темпоральні характеристики подій в Україні. У першому реченні лексема актуалізує тривалість конфлікту та його пряму залежність від російського режиму, у другому – вказує на конкретну агресивну дію з боку Росії та її керівництва, а в третьому – розширює семантичне поле до потенційних внутрішніх наслідків для самої Росії.

З точки зору прагматичного впливу на іноземного читача, лексема «war» у даних контекстах створює чітку наративну структуру, яка допомагає осмислити конфлікт як складне геополітичне явище з конкретним агресором та причинами. Використання цієї лексеми в поєднанні з такими елементами як «regime», «annexed», «Putin», «disastrous consequences» формує у свідомості читача комплексне розуміння ситуації, де війна постає не як абстрактне поняття, а як конкретна деструктивна дія

з чітко визначеними суб'єктами відповідальності та потенційними наслідками. Це сприяє формуванню більш глибокого розуміння міжнародною спільнотою характеру та масштабів конфлікту в Україні.

Таким чином, узявши до уваги попередньо згадані визначення слова «war», можна виокремити такі спільні мовні одиниці як: «**attack**», «**battlefield**», «**fight**», «**occupation**». Дані мовні одиниці формують центр ЛСП «WAR». Щоб підтвердити це, розглянемо тлумачення даних слів в іншому онлайн-словнику Oxford Dictionary.

- «**attack**» – an act of trying to kill or injure the enemy in war, using weapons such as guns and bombs;
- «**battlefield**» – a situation in which people are opposed to each other;
- «**fight**» – a battle against an enemy;
- «**invasion**» – the act of an army entering another country by force in order to take control of it.

Проаналізувавши дані визначення, ми можемо безпосередньо стверджувати, що на семантичному рівні вони доволі близькі до слова «war» і можуть бути центром ЛСП «WAR». Таким чином, центром ЛСП «WAR» є такі лексичні одиниці як: «**attack**» (41), «**battlefield**» (7), «**fight**» (40), «**invasion**» (16). Наприклад:

- “*But Russian **attack** drones torment Ukrainian forces...*” [70]. (виступає як конкретна тактична дія з використанням сучасних технологій війни);
- “*There is a very real risk that the Ukrainians could lose on the **battlefield** by the end of 2024...*” [70]. (окреслює просторово-часові межі конфлікту з акцентом на його потенційному результаті);
- “*He is probably aware that there are now enough Ukrainian patriots to **fight** Russian occupation...*” [64]. (відображає активний спротив та патріотичну складову конфлікту);
- “*Russia does not have to mount another full **invasion** to wreck NATO*” [62]. (позначає масштабну військову агресію як інструмент геополітичного впливу).

Представлені лексеми функціонують як ключові компоненти лексико-семантичного поля «WAR», створюючи багаторівневу репрезентацію воєнного конфлікту. У своїй сукупності вони формують градаційну систему військових дій та їхніх наслідків, де кожна лексема несе специфічне семантичне навантаження. У контексті даних речень ці лексеми створюють комплексну картину військового протистояння, де кожен елемент підкреслює різні аспекти конфлікту. Лексема «attack» в поєднанні з «drones» актуалізує технологічний аспект сучасної війни; «battlefield» з часовим маркером «by the end of 2024» створює відчуття критичності та невідкладності ситуації; «fight» у контексті «Ukrainian patriots» підкреслює морально-вольовий аспект спротиву; а «invasion» в поєднанні з модальним «does not have to» вказує на різноманітність потенційних загроз та методів ведення війни. Таким чином, дані лексеми не лише розширюють семантичне поле «WAR», але й створюють багатовимірну картину сучасного збройного конфлікту, його методів, учасників та потенційних наслідків.

Останньою складовою у структурі лексико-семантичного поля є **ближня і дальня периферія**. Досліджуючи периферію, необхідно ще раз звернутися до поняття «мікрополе». ЛСП «WAR», розглянуте на основі статей *The Economist*, являє собою певну ієрархічну багатоступеневу систему, у якій виокремлюють мікрополя у залежності від функцій та ролей лексичних одиниць. Таким чином, у даному випадку можна виділити наступні мікрополя:

1. **struggle/боротьба;**
2. **job occupation/рід зайнятості;**
3. **weapon/зброя;**
4. **geography/географія;**
5. **organization/організація;**
6. **transportation/транспорт;**
7. **national symbol/національний символ;**

8. uniform/уніформа.

Так до ближньої периферії необхідно включити лексичні одиниці, виходячи з умов місця знаходження, використання, умов проживання, фізичного стану людини тощо, про які ми згадували у попередньому розділі. Отже, у даному випадку до **ближньої периферії** можна віднести лексичні одиниці, що формують такі лексико-семантичні групи або мікрополя як – «**struggle/боротьба**», «**national symbol/національний символ**», «**transportation/транспорт**», «**weapon/зброя**», «**uniform/уніформа**» та «**geography/географія**». До дальньої периферії належать лексичні одиниці, що утворюють лексико-семантичні групи – «**job occupation/рід зайнятості**» та «**organization/організація**».

Крім того, до ближньої периферії можна віднести синонім до лексичної одиниці «**to destroy**» (знищувати) – «**to damage**» (пошкоджувати). Наприклад:

- “*On April 16th a Ukrainian official said that Russia had **destroyed** seven gigawatts (GW) of power-generation capacity in previous weeks...*” [70]. (лексема вказує на повне фізичне знищення конкретного об'єкта інфраструктури, підкреслюючи масштабність та незворотність завданих руйнувань);
- “*And he wants to **damage** the West’s will to continue supporting Ukraine in the war*” [53]. (лексема набуває більш абстрактного значення, позначаючи намір послабити нематеріальний ресурс – політичну волю Заходу щодо підтримки України).

Можна стверджувати, що використання цих лексем створює багаторівневу картину військової агресії, де «**destroy**» відображає конкретні фізичні наслідки війни з чітким кількісним показником втрат, а «**damage**» розширює семантичне поле до рівня геополітичного впливу та психологічного тиску. Така дихотомія матеріального та нематеріального руйнування підкреслює комплексний характер сучасної війни, де фізичне знищення інфраструктури супроводжується спробами підірвати

міжнародну підтримку та солідарність. Обидві лексеми, таким чином, не лише описують різні аспекти деструктивних дій, але й формують розуміння багатовимірності сучасного збройного конфлікту, його прямих та опосередкованих наслідків.

У свою чергу до **дальньої периферії** можна віднести наступні синоніми до слова «**soldier**» (солдат) – «**defender**» (захисник).

Наприклад:

- “*Many battalions, already under strength, also have relatively few **soldiers** young, fit and well-trained enough to undertake serious assaults*” [70]. (використовується в контексті оцінки військового потенціалу, де акцент робиться на якісних характеристиках військовослужбовців);
- “*Ukraine’s **defenders** anxiously dig in for a looming Russian assault*” [59]. (лексема набуває більш глибокого емоційно-оцінного значення, підкреслюючи не лише військову роль, але й морально-етичний аспект захисту території та народу).

У розглянутих статтях видання ці лексеми створюють важливий семантичний контраст: якщо «**soldier**» частіше вживається у контексті технічних, тактичних та організаційних аспектів військової справи («**under strength**», «**undertake serious assaults**»), то «**defender**» несе додаткове конотативне навантаження, пов'язане з захистом, відданістю та стійкістю («**anxiously dig in**»). Така диференціація у використанні цих лексем допомагає формувати у читачів більш глибоке розуміння різних ролей військовослужбовців у конфлікті: від суто професійних військових обов'язків до морально-етичного виміру захисту батьківщини. Це створює своєрідний наратив, де військові дії розглядаються не лише з точки зору тактики та стратегії, але й через призму людського фактора та морального обов'язку.

Структура лексико-семантичного поля «**WAR**» може бути зображена таким чином (*рисунком 2*):

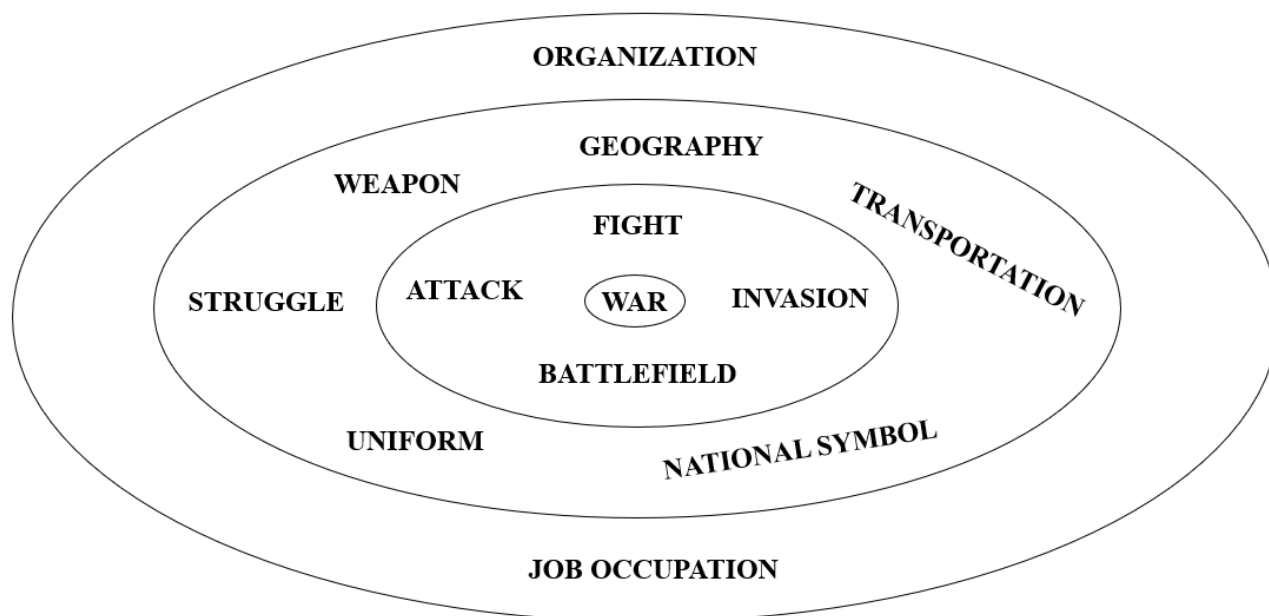

Рис. 2. Структура лексико-семантичного поля «WAR» видання *The Economist*

Таким чином, лексико-семантичне поле «WAR» у публікаціях *The Economist* представляє собою складну багаторівневу систему мовних засобів, що формує комплексне висвітлення російсько-українського конфлікту. Особливістю використання цих лексичних одиниць є їхня чітка контекстуальна детермінованість, де кожна лексема не лише називає певне явище чи дію, але й створює додаткові смислові шари через взаємодію з іншими елементами тексту. Така семантична багатошаровість дозволяє виданню формувати об'ємну картину конфлікту, де військові події розглядаються в широкому геополітичному, соціальному та гуманітарному контекстах.

Важливо відмітити, що *The Economist*, як впливове міжнародне видання, використовує лексико-семантичне поле «WAR» як інструмент формування громадської думки та розуміння складності сучасного збройного конфлікту. Публіцистична роль видання полягає у створенні аналітичного нарративу, де через ретельний відбір лексичних засобів та їх контекстуальне використання досягається максимальна об'єктивність та глибина висвітлення подій. Важливим аспектом є те, що видання не обмежується лише описом безпосередніх військових дій, але й розкриває

причинно-наслідкові зв'язки, прогнозує потенційні наслідки та аналізує вплив конфлікту на міжнародну спільноту. Така комплексність у використанні лексико-семантичного поля «WAR» дозволяє *The Economist* виконувати важливу роль у формуванні міжнародного розуміння та осмислення російсько-української агресії, створюючи підґрунтя для інформованого обговорення та прийняття рішень у мас-медійному просторі. Варто додати, що характерною особливістю висвітлення війни у *The Economist* є збалансоване поєднання фактологічної точності та аналітичної глибини, де лексико-семантичне поле «WAR» служить не лише для опису подій, але й для формування цілісного розуміння конфлікту в його різноманітних проявах та наслідках. Це робить видання впливовим джерелом формування міжнародної думки щодо воєнної ситуації в Україні та її глобального значення.

3.2. Мікрополя у складі ЛСП «WAR» у статтях *The Economist*

У ході нашого дослідження ми виокремили та проаналізували **1000 лексичних одиниць**, взятих із двадцяти статей онлайн-видання журналу *The Economist*. Ці лексичні одиниці належать до ЛСП «WAR» та утворюють **8 мікрополів** або лексико-семантичних груп:

1. **struggle/боротьба** (507 лексичних одиниць);
2. **job occupation/рід зайнятості** (151 лексичних одиниць);
3. **weapon/зброя** (118 лексичних одиниць);
4. **geography/географія** (116 лексичні одиниці);
5. **organization/організація** (42 лексичних одиниць);
6. **transportation/транспорт** (40 лексичних одиниць);
7. **national symbol/національний символ** (21 лексичних одиниць);
8. **uniform/уніформа** (5 лексичних одиниць).

Для кращого розуміння значення даних лексичних одиниць, потрібних для нашого аналізу, ми скористалися Oxford Dictionary:

- «**struggle**» – fight against somebody/something in order to prevent a bad situation or result;
- «**job occupation**» – the way in which you spend your time (in our case: a working time);
- «**weapon**» – an object such as a knife, gun, bomb, etc. that is used for fighting or attacking somebody;
- «**geography**» – the scientific study of the earth's surface, physical features, divisions, products, population, etc.;
- «**national symbol**» – an object connected with a particular nation that represents a more general quality or situation;
- «**organization**» – the way in which the different parts of something are arranged;
- «**transportation**» – a vehicle or method of travel;
- «**uniform**» – the type of clothes that a person or group usually wears.

Розглянувши значення слів ЛСП «WAR», вибрані зі статей видання *The Economist*, у словниках Longman Dictionary та Collins Dictionary, можна розподілити дані лексичні одиниці за виокремленими мікрополями (додаток Б).

У процесі лінгвістичного аналізу статей *The Economist*, присвячених військовій тематиці в Україні, виокремлення восьми мікрополів демонструє, безперечно, комплексний характер висвітлення збройного конфлікту. Варто зазначити, що кожне мікрополе відображає специфічний аспект сучасної війни та її багатовимірність у мас-медійному дискурсі.

Як свідчить проведений аналіз, мікрополе «**struggle/боротьба**» формується внаслідок необхідності відображення активного спротиву та динамічного характеру конфлікту. Примітно, що мікрополе «**job occupation/рід зайнятості**» виникає через специфіку висвітлення професійних ролей учасників конфлікту, що, безсумнівно, підкреслює важливість людського фактору у військових діях.

Закономірним видається виділення мікрополя «**weapon/зброя**», оскільки, з огляду на технологічний характер сучасної війни, значна увага приділяється висвітленню засобів ведення бойових дій. Водночас, мікрополе «**geography/географія**» відображає просторовий вимір конфлікту, що, як показує практика, є ключовим для розуміння стратегічного контексту військових операцій.

Необхідно підкреслити, що мікрополе «**organization/організація**» виникає внаслідок висвітлення структурних аспектів військових та цивільних інституцій. Значущим є також виділення мікрополя «**transportation/транспорт**», що, вочевидь, пов'язано з логістичними аспектами ведення сучасної війни та їх впливом на перебіг конфлікту.

Особливої уваги заслуговують мікрополя «**national symbol/національний символ**» та «**uniform/уніформа**», які, як демонструє аналіз, відображають ідентифікаційні та репрезентативні аспекти конфлікту. Слід зауважити, що ці мікрополя формують важливий візуально-символічний вимір медійного висвітлення війни.

Серед виявлених мікрополів **найчисельнішим** є мікрополе «**struggle/боротьба**», до складу якого входять **507 лексичних одиниць**. При цьому найуживанішою у тексті є лексичні одиниці «**attack**» (напад, чинити напад), використана **41 раз**, та «**fight**» (боротьба, боротися), яка була використана **40 разів**.

Наприклад:

- “*The lack of experience in such co-ordinated **attacks** means that both Ukraine and Russia are largely fighting at the level of companies...*” [70];
- “*Yet others want Ukraine to keep **fighting**, in the hope that Russian weaknesses will eventually force the Kremlin to withdraw...*” [70].

Варто зазначити, що така висока частотність вживання даних лексичних одиниць обумовлена, безперечно, їхньою семантичною валентністю та прагматичним потенціалом у контексті висвітлення військового конфлікту. Примітним є те, що лексеми «**attack**» та «**fight**»

виступають ключовими маркерами активної фази бойових дій, що, як свідчить аналіз, відображає інтенсивність та динамічність описуваних подій. Більш того, висока частотність цих лексем у медійному дискурсі *The Economist* вказує на свідому редакційну стратегію щодо акцентування уваги на активній фазі протистояння та безпосередніх військових діях, що, безумовно, формує відповідне сприйняття конфлікту міжнародною аудиторією.

Серед інших лексичних одиниць досить часто використовуються наступні: вираз «**to be against**» – «бути проти» (38), «**state**» країна» (37) та «**military**» – «військовий» (28). Важливо відмітити, що ці лексичні одиниці можуть належати не тільки до якоїсь однієї частини мови, а й до інших як було продемонстровано у попередніх реченнях.

Наприклад:

- “*It would also need to keep up long-range strikes **against** Crimea, the Black Sea Fleet and Russian air bases...*” [70].
- “*We cannot be sure that the Ukrainian **state** will protect us, that everything will be fine, because Russia is much stronger than us militarily*” [68].
- “*Some **military** leaders think the fighting will continue as long as Mr Putin is alive*” [70].

Особливої уваги заслуговує те, що дані лексичні одиниці виявляють здатність до транспозиції, тобто можуть функціонувати як різні частини мови, що, безперечно, розширює їх прагматичний потенціал у тексті. Зокрема, варто відзначити, що лексема «against» у реченні виступає як прийменник, формуючи семантику спрямованої військової дії; «state» у контексті речення актуалізує значення державного інституту як гаранта безпеки; а «military» – демонструє атрибутивну функцію, підкреслюючи приналежність до збройних сил.

З точки зору функціональної лінгвістики, така морфологічна варіативність та висока частотність вживання зазначених лексем свідчить про їхню ключову роль у формуванні цілісного наративу статей про

військовий конфлікт, де вони виступають важливими смисловими маркерами, що забезпечують багаторівневе відображення військово-політичної реальності у мас-медійному просторі. Важливо зазначити, що подібна лексична гнучкість дозволяє виданню створювати більш динамічний та семантично насичений текст, що сприяє більш глибокому розумінню складності описуваних подій міжнародною аудиторією.

Друге мікрополе «**job occupation/рід зайнятості**» налічує в собі **151 лексичну одиницю**. Найчисельнішими за кількістю вживання виявились лексичні одиниці «**president**» – «президент» (35), «**leader**» – «лідер» (22) та «**soldier**» – «солдат» (22).

Наприклад:

- “*I trust our **president** because he speaks in simple words*” [68]. (лексема демонструє, безперечно, не лише позначення посади, але й набуває додаткового конотативного значення, пов'язаного з довірою та комунікативною доступністю лідера держави; примітно, що висока частотність вживання цієї лексеми свідчить про персоніфікований характер висвітлення конфлікту, де роль президента виступає ключовим елементом наративу багатьох статей.);
- “*No longer can Western **leaders** leave the talking to Mr Zelensky*” [62]. (лексема контекстуально підкреслює колективну відповідальність та необхідність активної участі міжнародної спільноти);
- “*Next its **soldiers** occupied a series of villages farther west*” [70]. (лексема формує, як показує аналіз, своєрідну вертикаль військово-політичної ієрархії та відображає безпосередню реалізацію військових дій на тактичному рівні).

Таким чином, частотність вживання даних лексем та їх контекстуальне оточення свідчать про свідому стратегію видання *The Economist* щодо висвітлення різних рівнів прийняття рішень та їх виконання у контексті військового конфлікту, що, безумовно, сприяє

формуванню комплексного розуміння ієрархічної структури учасників конфлікту.

Третє мікрополе «weapon/зброя» є важливим елементом нашого лексичного аналізу, особливо в контексті дослідження статей, що стосуються воєнного стану в країні. Це мікрополе включає **118** різноманітних **лексичних одиниць**, які позначають зброю, її типи, функції та використання, що безпосередньо пов'язані з конфліктами, насильством та питаннями безпеки в період російської агресії. Найуживанішою є лексична одиниця «**missile**» – «ракета» (44): “*Such incidents suggest that Ukraine is running short of interceptor **missiles***” [70]. Ракета, як високоточна і далекобійна зброя, символізує новітні технології у веденні війни, здатність атакувати на великих відстанях і забезпечувати стратегічну перевагу. Вона є метафорою сучасної військової могутності, точності та оперативності у реагуванні на загрози. Важливість ракети, відображена в аналізі, зумовлена тим, що вона є основним інструментом у війнах, де точність і швидкість удару відіграють критичну роль, як у випадку з стратегічними ракетами, що згадуються в статтях.

Загалом, висока частотність вживання лексеми «ракета» у статтях про війну відображає її ключову роль у сучасних військових конфліктах. Вона виступає не тільки як конкретний фізичний об'єкт, але й як символ сили, технічного прогресу і стратегії, що визначають хід військових дій. І найголовніше – у статтях про воєнну ситуацію в Україні слово «зброя» може виступати як ключовий маркер для визначення настроїв, політичних наративів та стратегічних підходів у висвітленні військових дій у онлайн-виданнях. Аналіз цього мікрополя дозволяє не лише зрозуміти лексичну характеристику предмета, але й виявити інтерпретації і ставлення до насильства, оборони та агресії, що має особливе значення в умовах військових конфліктів.

Детально розглянувши четверте мікрополе «**geography/географія**», ми виявили **116 лексичних одиниць**. Найчисельнішою за вживанням лексемою стало місто «**Kharkiv**» – «Харків» (38):

Наприклад:

- “*Oh, have you seen helicopters flying across **Kharkiv** at night?*” [68].
- “*If **Kharkiv** is occupied in the same way that Luhansk was, I think they will stay there anyway and live according to the new rules*” [68].

У досліджених прикладах, де згадується місто, лексема «**Kharkiv**» набуває особливого значення, що зумовлено його стратегічним розташуванням і постійними обстрілами, пов'язаними з агресією з боку сусідньої держави. У першому прикладі згадка про Харків не лише вказує на географічне місце, а й підкреслює постійну військову загрозу, з якою стикаються його мешканці. Це питання відображає ситуацію, коли небезпека стала звичною частиною повсякденного життя. Лексема «**Kharkiv**» вказує на місто, яке є в центрі військових подій і сприймається як об'єкт військових операцій, де небезпека, зокрема у вигляді повітряних атак, є актуальною і постійною.

У другому прикладі «**Kharkiv**» виступає як символ стратегічної важливості міста, яке, у разі захоплення, може пережити зміну порядку життя. Згадка про місто в контексті можливого захоплення підкреслює його вразливість через географічне розташування, що робить його мішенню для військових дій, а також зображує його значення для людини, яка переживає можливі зміни в умовах окупації. Вживання лексеми «**Kharkiv**» в цьому випадку наголошує на тяжких умовах, у яких опиняються мешканці міст, що знаходяться на передовій війни.

Можна стверджувати, що роль лексеми «**Kharkiv**» у таких статтях полягає не лише в позначенні географічного місця, а й у відображенні емоційного стану, настроїв та тривоги, з якими стикаються люди, що живуть у таких умовах. Місто, яке постійно перебуває під обстрілами та на межі окупації, стає символом боротьби за виживання та стійкості майже

щодня. Вживання цієї лексеми у статтях та інтерв'ю про війну у даному виданні *The Economist* допомагає створити образ місця, яке є на передовій лінії конфлікту, і підкреслює важливість та серйозність ситуації для його мешканців.

Дослідження п'ятого мікрополя «**organization/організація**» виявило **42 лексичні одиниці** та показало, що лексема «**NATO**» – «НАТО» (35) є найбільш вживаною одиницею, зокрема в контексті обговорення війни та безпеки. У статтях про воєнний стан, організація НАТО часто згадується як важливий міжнародний союзник, що активно впливає на перебіг конфлікту і на стратегічні рішення, які мають відношення до країни, що веде війну.

Наприклад:

- “*NATO would constitute a strategic victory for Ukraine and a defeat for Russia*” [70].
- “*Still, the F-16s’ arrival marks the start of building a NATO-standard air force*” [65].

У першому прикладі «NATO» символізує не лише міжнародну організацію, але й її роль у визначенні результатів війни. Згадка про НАТО вказує на його стратегічну важливість для України, підкреслюючи перспективу, у разі вступу країни до цього військового альянсу. Організація в даному випадку стає символом міжнародної підтримки та гарантій безпеки для України, а також контрастує з Росією як супротивником цього процесу. Лексема «NATO» в даному реченні не лише позначає організацію, а й виступає як потужний інструмент для забезпечення національної безпеки та оборони.

Вживання лексеми «NATO» у другому реченні демонструє роль організації як еталону для модернізації військових сил. Згадка про «NATO-standard» підкреслює прагнення України відповідати міжнародним стандартам і бути частиною глобальної оборонної системи, що включає сучасні технології та системи озброєнь. Тут НАТО виступає як маркер, що

визначає рівень військової готовності та взаємодії з іншими країнами-членами альянсу.

Можна стверджувати, що роль лексеми «НАТО» у таких статтях полягає в її функції як символу міжнародної підтримки, стратегічних змін та національної безпеки. Згадка про НАТО у контексті війни підкреслює важливість цього військового союзу для держав, які перебувають у стані конфлікту як Україна, і відображає її роль у визначенні міжнародних відносин, оборонних стратегій і можливих результатів війни. НАТО в даному контексті не просто є організацією, а стає символом підтримки, сили та гарантії для країни, яка прагне зміцнити свою обороноздатність і стабільність на міжнародному рівні.

Наступним є **шосте мікрополе «transportation/транспорт»**, де було знайдено **40 лексичних одиниць**. Найчастіше автори статей вживають вже раніше згадану лексему «**tank**» – «танк» (29). Наприклад: “*Some turtle tanks are crowned with radio-frequency jammers to further hinder drone attacks*” [60]. Танк, у свою чергу, є символом потужної наземної сили і невід’ємною частиною механізованих військ, що застосовуються для забезпечення контролю над територією і тиску на супротивника. Лексема «**tank**» відображає роль броньованих сил у забезпеченні мобільності та живучості військ на полі бою.

Проаналізувавши роль даної лексеми у статтях, можна сказати, що танки часто згадуються у контексті нових військових технологій, таких як системи захисту від атак, наприклад, радіочастотні перешкоджаючі пристрої, що зазначено в наведеному прикладі. Це свідчить про важливість танків як елемента безпеки та наступальних операцій у війні.

У **сьомому мікрополі «national symbol/національний символ»** особливу увагу було приділено лексемам «**independence**» – «незалежність» (11) та «**flag**» – «прапор» (5), які стали найуживанішими серед **21 лексичної одиниці** цього мікрополя. Ці лексеми відіграють

важливу роль у вираженні національної ідентичності та самостійності, що є особливо актуальним у часи війни та політичних потрясінь цих місяців.

Наприклад:

- “*But he was not interested in giving Russia an exit from the union that in any way compromised Ukrainian **independence***” [64].

У цьому контексті лексема «independence» символізує основну цінність для України, а саме її державну самостійність. Згадка про незалежність у зв'язку з виходом з союзу підкреслює процес утвердження суверенітету, що відбувається на фоні зовнішнього тиску. Лексема «independence» у цьому випадку є не просто політичним поняттям, а символом боротьби за право на власне майбутнє, без втручання або контролю з боку іншої держави. Вона відображає прагнення до свободи та самовизначення, що особливо актуально в умовах агресії та війни сьогодення.

- “*For Russia simply to have followed Ukraine into **independence** would have left moot the question of the Soviet Union’s residual powers*” [64].

У даному прикладі «independence» виступає як важливий момент у контексті історичних і політичних процесів. Згадка про незалежність України вказує на її значення в контексті розпаду Радянського Союзу та втрати колишньої імперської влади. Лексема «independence» тут служить для підкреслення ідеї про політичну автономію України, що ставить під сумнів старі імперські структури та їхню здатність контролювати нові незалежні держави. Роль лексеми «independence» у цих цитатах полягає у підкресленні національної гідності та суверенітету, а також у висвітленні складних політичних процесів, пов'язаних з національним визволенням і відновленням державної самостійності. Вона виступає як символ боротьби за незалежність, що має безпосереднє відношення до нинішніх викликів, пов'язаних із зовнішньою агресією та боротьбою за територіальну цілісність країни.

- “*We were taught in Ukrainian at school and inoculated with patriotism: a flag, an anthem, our history*” [68].

Лексема «flag» виступає як символ національної ідентичності та суверенітету. У цьому контексті прапор стає не просто фізичним об'єктом, а метафорою єдності нації та її незалежності. Згадка про прапор під час патріотичного виховання в школі вказує на те, що це є одним з основних елементів, через які формується національна свідомість багатьох українців.

Роль цих лексем у статтях полягає в тому, що вони символізують основні елементи, які формують національну ідентичність і патріотизм. Згадка про незалежність, прапор, гімн і історію підкреслює важливість поширення інформації на мас-медійному рівні про культивування любові до рідної країни та формування єдності серед громадян України, що є необхідним у часи війни або зовнішньої агресії. І онлайн-видання наголошує саме на цьому факті, оскільки дані лексеми демонструють основні символи, що об'єднують українців і підтримують дух нації.

І останнім **восьмим мікрополем** є «**uniform/уніформа**», яке складається з **5 лексичних одиниць**, серед яких **найуживанішою** виявилась лексема «**camouflage**» – «камуфляж» (3). Дана лексемам відіграє значну роль у контексті воєнних і військових тем статей онлайн-видання. Камуфляж – це специфічний елемент військової уніформи, який застосовується для забезпечення маскуванню та зменшення видимості на полі бою. У наведених прикладах, лексема «camouflage» не лише позначає конкретну технічну деталь уніформи, але й стає символом стратегічних та тактичних дій, пов'язаних із безпекою та ефективністю військових операцій.

Наприклад:

- “*It also provides camouflage when the tank is stationary*” [60].

У даному реченні лексема «camouflage» вказує на технічний аспект військової уніформи або обладнання, який забезпечує маскуванню танка,

коли він перебуває на місці, тим самим допомагаючи уникнути його виявлення ворогом. Згадка про камуфляж у цьому контексті підкреслює важливість невидимості та адаптації військової техніки до навколишнього середовища для досягнення тактичної переваги.

- “*Behind the house, steps lead down through a trench and into a large van, dug into the ground and covered in camouflage*” [59].

У цьому прикладі лексема «camouflage» стосується не лише техніки, а й об'єктів, які використовуються для маскуванню в умовах війни. Камуфляж служить не тільки для захисту військових під час боїв, але й для створення прихованих укриттів, що допомагають уникати атак з боку ворога. Згадка про камуфляж вказує на його універсальне застосування, яке охоплює не лише військову техніку, але й інші елементи військової інфраструктури, що використовуються для забезпечення безпеки. Слід зазначити, що камуфляж дозволяє військовим силам залишатися невидимими для супротивника, що є ключовим у веденні сучасної війни, де збереження живої сили та техніки стає вирішальним фактором. Лексема «camouflage» виступає як важлива складова військової стратегії, спрямованої на мінімізацію ризику виявлення та ураження, і підкреслює важливість маскуванню в умовах бойових дій.

Таким чином, ЛСП «WAR» видання *The Economist* утворює 8 мікрополів (лексико-семантичних груп). Найчисельнішим за кількістю вживання є мікрополе «struggle/боротьба» (507 лексичних одиниць), а найменш уживане є «uniform/уніформа» (5 лексичних одиниць).

Аналіз двадцяти публікацій *The Economist* щодо висвітлення воєнної ситуації в Україні демонструє, безперечно, системний та багатовимірний підхід до формування міжнародного поширення інформації про конфлікт. Варто зазначити, що використання розгалуженої системи лексико-семантичних мікрополів забезпечує комплексне та об'єктивне висвітлення подій, що, як показує практика, сприяє глибшому розумінню ситуації міжнародною спільнотою та читачами видання по всьому світу.

З точки зору лінгвістики, особливо важливим є те, що видання використовує збалансований підхід до вибору лексичних засобів з різних мікрополів («struggle/боротьба», «geography/географія», «job occupation/рід зайнятості» та інших), що дозволяє створювати багатоаспектну картину агресії на території України. Примітно, що така різноманітність лексики не лише інформує читача, але й формує емоційно-оцінний контекст сприйняття подій. На міжнародному рівні роль *The Economist* для України є, безумовно, стратегічно важливою з декількох причин. По-перше, як свідчить проведене вище дослідження, видання послідовно дотримується принципу об'єктивності у висвітленні подій, що підвищує довіру до інформації про ситуацію в Україні. По-друге, слід підкреслити, що широке охоплення міжнародної аудиторії дозволяє формувати стійке розуміння контексту російської агресії та необхідності підтримки України.

Слід наголосити, що лексичне різноманіття у статтях *The Economist* сприяє формуванню реалій про війну, де кожне мікрополе виконує специфічну функцію у створенні загальної картини подій. Зокрема, як показує дослідження, використання військової термінології поряд з географічними маркерами та лексикою на позначення учасників конфлікту створює об'ємну картину подій, що допомагає міжнародній спільноті краще усвідомлювати масштаби та наслідки російської агресії.

У підсумку варто зазначити, що *The Economist*, завдяки професійному використанню різноманітної лексики та збалансованому висвітленню подій, виступає важливим інструментом формування міжнародної підтримки України та розуміння необхідності протистояння російській агресії на глобальному рівні.

3.3. Порівняльний аналіз результатів досліджень двох видань

Порівняльний аналіз результатів дослідження видань *Time* та *The Economist* дозволяє глибше зрозуміти особливості мовної репрезентації та

концептуалізації теми війни в різних типах англомовної публіцистики. Обидва видання, маючи власні редакційні традиції та цільову аудиторію, відображають відмінності у підходах до використання лексико-семантичних елементів і створення смислових акцентів. Цей аналіз підкреслює специфіку побудови текстів і допомагає виявити спільні та унікальні риси лексичного наповнення та стилістичних засобів обох медіаресурсів. Особлива увага приділяється наступним пунктам порівняльного аналізу лексико-семантичного поля «WAR» обох видань:

1. центр;
2. ближня і дальня периферія;
3. мікрополя;
4. лексеми мікрополів.

Розпочнемо порівняльний аналіз з **центру** лексико-семантичного поля «WAR» у двох виданнях. Дослідження статей *Time* та *The Economist* дало змогу виокремити 4 мовні одиниці, які формують центр поля у кожному з онлайн-видань. Різниця полягала лише у тому, що у першому виданні це були «attack», «battlefield», «conquest», «occupation», а другому – «attack», «battlefield», «fight», «invasion». Безперечно, збереження лексем «attack» та «battlefield» в обох виданнях свідчить про константність базових елементів опису збройного конфлікту. По-перше, варто зазначити, що дані лексеми характеризуються високою частотністю вживання через їх універсальність в описі різних форм військової агресії. По-друге, примітно, що ці лексеми мають широку семантичну валентність, дозволяючи описувати як локальні військові операції, так і масштабні наступальні дії у статтях. Безперечно, збереження цих лексем в обох виданнях підкреслює незмінність агресивного характеру конфлікту.

Проте, варто зауважити, що заміна лексем «conquest» та «occupation» на «fight» та «invasion» у *The Economist* відображає суттєву еволюцію у сприйнятті та висвітленні характеру конфлікту. Примітно, що така трансформація зумовлена, насамперед, загостренням військової ситуації

протягом довгого часу між публікаціями обох видань. З точки зору семантичного навантаження, заміна лексеми «conquest» (завоювання) на «fight» (боротьба) демонструє перехід від сприйняття конфлікту як одностороннього процесу до визнання активного спротиву з боку України. Водночас, трансформація «occupation» (окупація) в «invasion» (вторгнення) відображає, безумовно, більш динамічний характер військових дій та підкреслює агресивний характер дій противника на території нашої країни. Таким чином, зміна лексем у центрі поля «WAR» свідчить про адаптацію мас-медійного дискурсу до нових реалій війни, де акцент зміщується від статичних понять «завоювання» та «окупації» до більш динамічних концептів «боротьби» та «вторгнення», що, як демонструє аналіз, більш точно відображає інтенсифікацію військового протистояння та активний характер українського спротиву російській агресії.

Важливо відмітити схожість результатів у дослідженні **ближньої та дальньої периферії** ЛСП «WAR» в обох виданнях, адже вони залишились незмінними у ході всієї роботи. До складу **ближньої периферії** входять такі мікрополя як «struggle/боротьба», «weapon/зброя», «geography/географія», «national symbol/національний символ», «transportation/транспорт» та «uniform/уніформа». У той час як **дальня периферія** в обох виданнях має такі мікрополя як «job occupation/рід зайнятості» та «organization/організація». Стабільність результатів у дослідженні ближньої та дальньої периферії лексико-семантичного поля «WAR» в обох виданнях може бути зумовлена загальними закономірностями в концептуалізації та репрезентації війни в англomовних медіа. Мікрополя, що входять до складу ближньої периферії є невіддільною частиною розкриття теми війни через її основні та найбільш значущі аспекти, що однаково відображаються у різних редакційних практиках. Дальня периферія також демонструє стабільність через свою узагальнюючу та підтримуючу функцію у структурі поля, слугуючи для

контекстуалізації війни у ширшому суспільному вимірі. Ця стабільність пояснюється спільними соціокультурними стереотипами та мовними нормами, характерними для обох медіаресурсів.

Єдиними відмінними рисами периферій стали лексичні одиниці, що входили до їх складу. Так у статтях *Time* ближня периферія була представлена такими лексемами як «liberation» та «freedom», де підкреслюється акцент на патріотичний та емоційний аспект війни, що сприяє створенню більш позитивного, героїчного або визвольного образу конфлікту. Це узгоджується з характерною для видання тенденцією до емоційного залучення читача. Натомість у статтях *The Economist* лексичні одиниці були «to destroy» та «to damage», що свідчить про аналітичний підхід, орієнтований на опис руйнівних наслідків та економічних втрат для країни. Такий підхід відображає стратегічний та практичний аспект, притаманний виданню, яке зосереджується на глибокому аналізі та оцінці подій з економічної та політичної точки зору. Ці відмінності у лексичних одиницях вказують на різні підходи до висвітлення теми війни, обумовлені специфікою аудиторії та редакційними цілями кожного з видань протягом певного періоду часу.

Щодо дальньої периферії, то у виданні *Time* вона представлена лексемами «president», «leader» та «commander in chief». Це пояснюється акцентом на політичну та керівну роль певних високопоставлених осіб у війні. Ці лексеми підкреслюють центральну позицію ключових фігур влади, створюючи образ війни як процесу, що керується і формується лідерами. Такий підхід може бути пов'язаний зі схильністю видання фокусуватися на особистостях та політичних постатях, які відіграють важливу роль у контексті військових конфліктів. У той час у виданні *The Economist* – це «soldier» та «defender», що свідчить про прагнення видання акцентувати увагу на учасниках війни на рівні виконавців і захисників. Цей вибір відображає більш практичний та структурний підхід до аналізу війни, де головний акцент робиться на ролі тих, хто безпосередньо бере

участь у бойових діях, щодня захищає нашу країну та віддає своє життя за мир та спокій для усіх українців. Така орієнтація відображає аналітичний стиль *The Economist*, де увага зосереджується на аспектах оборони, стратегії та безпосередніх учасниках війни, а не тільки на керівних фігурах.

У порівняльному аналізі результатів дослідження двох видань – *Time* та *The Economist* – ми можемо спостерігати, що незважаючи на схожі структури та наявність однакових **мікрополів, порядок їхнього розташування** та кількість вжитих лексем у кожному мікрополі змінився в залежності від контексту та специфіки публікацій у кожному з видань. Ці зміни можуть бути зумовлені різними акцентами, які роблять редактори та журналісти кожного видання в контексті висвітлення воєнного стану в Україні, а також тим, як кожне з видань підходить до теми війни, політики та міжнародних відносин. Отже, наступним кроком нашого аналізу є порівняння мікрополів. У обох виданнях були виявлені ті самі 8 мікрополів, що свідчить про схожість підходу до аналізу лексичних одиниць, пов'язаних із воєнною ситуацією. Це може означати, що незалежно від відмінностей у контекстах кожного видання, ці мікрополя є універсальними для обговорення питань війни, безпеки, політики та національної ідентичності. Наприклад, мікрополя «struggle/боротьба», «job occupation/рід зайнятості», «weapon/зброя» та «geography/географія» залишаються важливими і незмінними категоріями в обох виданнях, оскільки ці поняття часто зустрічаються в контексті висвітлення війни, як у міжнародних, так і в національних медіа.

Слід додати до вище згаданого, що мікрополя у виданнях *Time* і *The Economist* були однаковими, але порядок їх розташування змінився через різну кількість вжитих лексем у кожному мікрополі. Це може бути наслідком різних редакційних підходів та специфіки публікацій. Наприклад, в аналізі видання *Time* п'яте, шосте та сьоме мікрополя були представлені категоріями «national symbol/національний символ», «organization/організація», «transportation/транспорт», тоді як в статтях *The*

Economist ці мікрополя змінили свій порядок – «organization/організація», «transportation/транспорт», «national symbol/національний символ» у відповідному порядку.

Однією з основних причин зміни порядку мікрополів є, як ми вже дослідили, редакційні акценти кожного видання. *Time*, як американське видання, більше зосереджує увагу на питаннях національної ідентичності та безпеки, в той час *The Economist*, як британське видання, приділяє більше уваги питанням міжнародних організацій, таких як НАТО та військовим видам транспорту. Важливо відмітити, що *Time* у своїх статтях згадує патріотичні аспекти і важливість національних символів у контексті війни, тоді як *The Economist* акцентує увагу на більш практичних аспектах війни, таких як організація сил та транспортна інфраструктура нашої країни. Це може пояснити зміну позицій «national symbol» та «organization» у порядку мікрополів. Слід зазначити, що порядок мікрополів також залежить від частоти вживання певних термінів у кожному з видань. Наприклад, у статтях *Time* більше згадок про національні символи були пов'язані з патріотизмом та внутрішніми процесами на початку воєнної ситуації в країні (грудень 2022 – травень 2023 рр.), тоді як видання *The Economist*, який ми досліджували в рамках періоду з травня по жовтень 2024 року, зосереджувалося на міжнародних відносинах, військових стратегіях, транспорті і організаціях. Цей факт може пояснити перерозподіл частоти лексем також.

Загалом, зміна порядку мікрополів у статтях *Time* та *The Economist* є відображенням різних редакційних акцентів, стилю журналістики та контексту, в якому розглядалася тема війни та воєнного стану. Водночас, обидва видання зверталися до важливих тем, таких як національні символи, організації і транспорт, але їх інтерпретація та представлення цих тем варіювалися залежно від аудиторії, на яку орієнтовані ці видання.

Слід також звернути увагу на останній пункт нашого аналізу, а саме – **лексемі**, які тим чи іншим чином або повторювались в дослідженні обох

видань, або були замінені іншими. Такі лексичні одиниці як «NATO», «missile», «drone», «tank», «weapon», «support», «military», «artillery», «fighter jet», «victory», «win», «independence» та «president» залишилися в обох виданнях як часто вживані одиниці. Вони вказують на спільне розуміння ключових понять, які описують стратегічні та суттєві аспекти війни. Цей факт також підкреслює, що певні лексичні елементи є настільки важливими, що їх присутність виправдана у будь-якому журналістському матеріалі, незалежно від редакційної політики.

Натомість, такі лексеми як «checkpoint», «justify», «mobilization», «outskirt» та «duty» вже не повторювались у виданні *The Economist* на період з травня по жовтень 2024 в обраних двадцяти статтях. На місце цих лексем стали інші, що не згадувались у *Time*, а саме – «colonel», «blackout», «to bomb», «Kharkiv», що свідчить про зміщення акцентів у тематичному наповненні статей. Це може бути зумовлено зміною характеру воєнних дій, появою нових контекстів або зростанням уваги до конкретних подій та аспектів війни. Зокрема, поява лексем, таких як «colonel» та «Kharkiv», може вказувати на персоніфікацію військових дій та підвищену увагу до конкретних регіонів і місцевих подій, тоді як «blackout» та «to bomb» підкреслюють зростаючий акцент на руйнівні наслідки та жахливі аспекти конфлікту. Така динаміка відображає адаптацію *The Economist* до поточних подій і глибше аналітичне відображення війни, тоді як *Time* може залишатися більш універсальним та стабільним у використанні термінології для підтримки своєї традиційної лінії висвітлення подій, орієнтованої на ширше розуміння ситуації читачами та глобальний контекст у якому було проаналізовані статті того періоду.

Таким чином, порівняльний аналіз статей видань *Time* та *The Economist* демонструє схожість і різницю підходів до мовної репрезентації та концептуалізації теми війни, що зумовлено редакційними пріоритетами та цільовою аудиторією кожного медіа. Обидва видання зберігають сталі основи лексико-семантичного поля, такі як часто вживані одиниці, що

забезпечують універсальне відображення ключових аспектів збройного конфлікту. Присутність вищезгаданих лексем підкреслює їхню важливість як базових елементів опису війни, що слугують основою журналістського мас-медійного дискурсу незалежно від редакційної політики.

Разом з тим, розбіжності у виборі мікрополів та лексичних одиниць вказують на характерні відмінності у підходах до висвітлення подій. Видання *Time*, зі схильністю до створення емоційного та патріотичного контексту, використовує лексеми щоб підкреслити героїчний образ боротьби. У свою чергу, *The Economist* надає перевагу аналітичним лексемам, відображаючи руйнівні аспекти війни та підходячи до теми через призму наслідків і стратегічних оцінок. Це свідчить про фокус *The Economist* на детальному аналізі ситуації та економічних і політичних вимірах конфлікту.

Важливо зазначити, що різниця у представленні дальньої периферії полягає у пріоритетах акцентування: *Time* надає увагу ключовим фігурам влади, підкреслюючи роль керівництва у веденні війни. Натомість *The Economist* звертає увагу на учасників конфлікту на рівні захисників та солдатів. Це відображає його прагматичний підхід, орієнтований на розкриття реальної ситуації на місцях.

Динаміка змін у лексемах та поява географічних назв у виданні *The Economist* свідчать про зосередження на конкретних подіях та нових викликах, що з'явилися у пізніший період війни. Натомість *Time* може дотримуватися більш універсального підходу, зберігаючи сталість термінології для глобального відображення подій. Ці відмінності підкреслюють, як кожне видання адаптує свою мову та підходи до публікацій, щоб найточніше відповідати змінам ситуації та очікуванням своєї аудиторії. Загалом, цей аналіз дає змогу зрозуміти, як кожне видання адаптує свій мас-медійний дискурс до актуальних подій, відображаючи їх у специфічних лексичних полях і мікрополях, що формують тематичне наповнення статей.

Отже, було розглянуто та проаналізовано лексико-семантичне поле (ЛСП) «WAR» у статтях англomовного видання *The Economist*, яке спеціалізується на аналітиці в економіці, політиці, міжнародних відносинах, науці та технологіях. Завдяки високій репутації та широкій аудиторії, *The Economist* займає важливу позицію в медіапросторі, пропонуючи новини та глибокий аналіз глобальних процесів. У рамках дослідження було проаналізовано 20 статей за проміжок часу 6 місяців (травень - жовтень 2024), з яких було відібрано 1000 лексичні одиниці, що належать до ЛСП «WAR».

Структура ЛСП «WAR» поділена на три рівні: ядро, центр та периферію (ближню і дальню).

1. Ядром лексико-семантичного поля «WAR» є слово «war», яке у статтях *The Economist* виступає не просто як позначення збройного конфлікту, а як багатовимірний концепт, що має глибоке семантичне навантаження. Це слово зустрічається 93 рази, і його вживання завжди пов'язане із контекстом, що відображає складні геополітичні та соціальні процеси.

2. Лексеми «attack», «battlefield», «fight», «invasion» формують центр ЛСП «WAR», оскільки мають високий рівень семантичної близькості до ядра та вживаються для опису ключових аспектів війни.

3. Периферія ЛСП «WAR» поділена на ближню і дальню:

- Ближня периферія включає мікрополя, які тісно пов'язані з ядром і центром, як-от «struggle» (боротьба), «transportation» (транспорт), «weapon» (зброя), «national symbol» (національний символ).

- Дальня периферія охоплює більш загальні поняття, такі як «job occupation» (рід зайнятості) і «organization» (організація). Лексеми цієї периферії підкреслюють структурні та соціальні аспекти війни.

У ході дослідження було проаналізовано 1000 лексичних одиниць з 20 статей журналу *The Economist*, що стосуються війни в Україні. Вони

належать до лексико-семантичного поля «WAR» і утворюють 8 мікрополів:

- «Struggle» (боротьба) – 507 одиниць: основне мікрополе, яке відображає динаміку бойових дій.
- «Job occupation» (рід зайнятості) – 151 одиниця: фокус на ролях учасників конфлікту.
- «Weapon» (зброя) – 118 одиниць: підкреслює технологічний аспект.
- «Geography» (географія) – 116 одиниць: акцентує увагу на стратегічних місцях.
- «Organization» (організація) – 42 одиниці: висвітлює структурні аспекти війни.
- «Transportation» (транспорт) – 40 одиниць: розкриває логістичні складові.
- «National symbol» (національний символ) – 21 одиниця: відображає ідентичність.
- «Uniform» (уніформа) – 5 одиниць: символізує військову приналежність.

Найбільш уживаними є такі лексеми: «missile» (ракета) – 44 рази, «Kharkiv» (Харків) – 38 разів, «NATO» (НАТО) – 35 разів. Мікрополя слугують засобом для структуризації матеріалу та забезпечують всебічне висвітлення теми конфлікту. Вони акцентують як на технічних аспектах (зброя, транспорт), так і на соціальних (боротьба, символи).

При порівняльному аналізі виявилось, що у *Time* ядро включає лексеми «attack», «battlefield», «conquest», «occupation», тоді як у *The Economist* – «attack», «battlefield», «fight», «invasion». Заміна «conquest» на «fight» та «occupation» на «invasion» у *The Economist* відображає динамічний характер подій і зміну акцентів на активний спротив України.

У *Time* у ближній периферії переважають лексеми емоційного забарвлення, наприклад «liberation», тоді як у *The Economist* акцент на економічних наслідках («to destroy», «to damage»).

Дальня периферія у *Time* акцентує увагу на лідерах («president», «leader»), що підкреслює роль політичного керівництва. У виданні *The Economist* – акцент на учасниках війни («soldier», «defender»), що вказує на прагматичний підхід.

Обидва видання мають однакову структуру мікрополів, проте *The Economist* акцентує більше уваги на транспорті та організаціях, що відображає його аналітичну спрямованість.

При аналізі з'ясувалось, що у *Time* залишаються сталі лексеми («checkpoint», «mobilization»), тоді як у *The Economist* з'являються нові поняття, як-от «blackout», «colonel», що відображають зміну фокуса на нові аспекти війни.

Розглянута структура та зміни ЛСП «WAR» у *Time* та *The Economist* демонструють, як редакційна політика та цільова аудиторія впливають на підбір лексем і стратегій висвітлення війни. Аналіз статей *The Economist* показує адаптацію до нових реалій війни через використання багатовимірної системи мікрополів, що формують глибокий аналітичний наратив.

ВИСНОВКИ

У ході нашого дослідження мету було досягнуто, а поставлені завдання — виконано. У теоретичній частині було надано детальне обґрунтування основних теоретичних підходів до поняття лексико-семантичного поля (ЛСП), а також визначено, що ЛСП є одним із ключових інструментів у сучасній лінгвістиці для системного опису та аналізу мовних одиниць за їх спільністю значень. ЛСП дозволяє досліджувати не лише конкретну лексику, але й семантичні зв'язки між словами, враховуючи їхню ієрархічність, семантичну близькість і функціональність у мовленні. У роботі було наведено характеристику ЛСП як динамічної системи, яка відображає зміни у суспільстві, зокрема в аспекті російсько-українського військового конфлікту. Було доведено, що лексико-семантичне поле займає виняткове положення у лінгвістиці англійської мови. Роль даного поняття — величезна, і привертає увагу багатьох науковців, лінгвістів та мовознавців поглибити його вивчення та дослідження у різних англомовних виданнях нашого часу.

Проведене дослідження дає можливість стверджувати, що існує велика кількість класифікацій лексико-семантичного поля. Було розглянуто та узагальнено погляди науковців на дане поняття. За допомогою загальної класифікації було з'ясовано, що лексико-семантичне поле має ядро, центр та ближню і дальню периферію. Доречно також зазначити, що серед усіх частин лексико-семантичного поля найбільшою за кількістю є периферія, яка у свою чергу, може поділятися на мікрополя або так звані лексико-семантичні групи. Вони так само можуть мати спільні лексичні одиниці і при цьому належати до різних частин мови. Отже, було визначено особливості мікрополів в межах лексико-семантичного поля «WAR».

У практичній частині матеріалом для дослідження послуговували 20 статей англомовного онлайн-видання журналу *Time* з грудня 2022 року по травень 2023 року та 20 статей британського онлайн-видання *The*

Economist з травня по жовтень 2024 року у воєнний період російсько-української війни проміжком у 6 місяців кожен відповідно.

У виданні *Time* було відібрано та проаналізовано 593 лексичні одиниці, які відносяться до лексико-семантичного поля «WAR». При розподілі даних лексичних одиниць були виокремлені ядро, центр, ближня та дальня периферії. Ядро у даному випадку представлене лексемою «war». До центру належать чотири лексичні одиниці: «attack», «battlefield», «conquest», «occupation», оскільки ці лексичні одиниці відображають активну фазу війни, зокрема агресивний наступ, визначають простір бойових дій та показують результативність воєнних операцій. Вони описують як самі бойові дії, так і їхні наслідки, зокрема захоплення територій та тривале утримання їх під контролем агресора. Слід звернути увагу, що використання цих лексем в статтях підкреслює тактичні та стратегічні аспекти війни, зосереджуючи увагу на етапах боротьби за території та політичну перевагу. Таким чином, виокремлені лексеми виконують важливу роль у створенні образу війни у мас-медійному дискурсі, описуючи не лише її зовнішні аспекти, а й внутрішні, такі як стратегічні цілі, гуманітарні проблеми та соціальні наслідки для постраждалих територій. Їх використання допомагає детально відобразити різні етапи та фази конфлікту, підкреслюючи агресивну природу війни, її наслідки для цивільного населення, а також політичні й ідеологічні фактори, що сприяють розгортанню бойових дій.

Решта відібраних лексичних одиниць відноситься до периферії лексико-семантичного поля «WAR». Крім того, дані лексичні одиниці були розподілені на 8 мікрополів, серед яких найчисельнішим за кількістю елементів є мікрополе «struggle/боротьба» через його широку семантичну валентність. Воно включає різноманітні лексеми, які описують фізичні, політичні, економічні та символічні аспекти боротьби. Ця категорія охоплює як безпосередні дії, так і наслідки, що робить її надзвичайно різноманітною та важливою для репрезентації теми війни. Натомість

найменш чисельним мікрополем виявилось «uniform/уніформа», оскільки стосується вузької сфери, пов'язаної виключно з одягом військових. Ця тема має обмежену релевантність для глобального дискурсу про війну, тому її лексеми у ході нашого дослідження виявились менш представлені.

У виданні *The Economist* було відібрано та проаналізовано 1000 лексичних одиниць, які відносяться до лексико-семантичного поля «WAR». При розподілі даних лексичних одиниць також були виокремлені ядро, центр, ближня та дальня периферії. Ядро у даному випадку представлене тією ж лексемою «war». До центру належать чотири лексичні одиниці: «attack», «battlefield», «fight», «invasion». Інші відібрані лексичні одиниці відносяться до периферії лексико-семантичного поля «WAR». Крім того, дані лексичні одиниці були розподілені на 8 мікрополів, серед яких найчисельнішим за кількістю елементів є також мікрополе «struggle/боротьба». Представлена лексико-семантична група охоплює широкий спектр лексем, які не тільки виходили за межі безпосередньо військових дій, а й описували великі зусилля у досягненні мети, протистоянні, боротьбі за виживання, моральній або ідеологічній конфронтації. У виданні *The Economist* лексеми даного мікрополя часто мали сильне емоційне і моральне забарвлення. Вони були використані для посилення аргументів, закликів до дій, створення драматичності або підкреслення значущості подій. У мас-медійному просторі це є важливим інструментом впливу на аудиторію.

Як і в попередньому виданні, найменш уживанішою лексико-семантичною групою виявилась «uniform/уніформа» через низку причин, які зумовили її низьку частотність у текстах, таких як матеріали видання *The Economist*. З'ясувалось, що поняття «uniform» є специфічним і вузьким, оскільки стосується лише зовнішнього аспекту військової діяльності. Ця тема рідко викликає значний інтерес у глобальних дискусіях, адже згадування уніформи не додає стратегічної чи аналітичної цінності до опису конфліктів. На відміну від термінів, які описують дії, наслідки або

ідеологію війни, лексеми, пов'язані з уніформою, є менш важливими для структури тексту. Функціональна обмеженість цієї групи також впливає на її низьку вживаність. У текстах, які аналізують причини та наслідки конфліктів, геополітичні аспекти або економічні наслідки, такі деталі не відіграють ключової ролі. Це зменшує їхню важливість у політичних, економічних та соціальних статтях, характерних для *The Economist*. Крім того, лексична група «uniform» має обмежений семантичний спектр і значно менше варіантів вживання, ніж інші мікрополя, такі як «struggle/боротьба» чи «weapon/зброя». Рідкість згадок про уніформу в глобальному дискурсі була зумовлена також тим, що журналістика, орієнтована на стратегічний і соціальний аналіз, рідко фокусується на символічних чи естетичних аспектах, таких як зовнішній вигляд військових. Навіть у контекстах, де уніформа все ж згадується (наприклад, як символ режиму, ознака ідентифікації солдатів чи елемент пропаганди), ці згадки залишаються другорядними і рідкісними. Загалом, найменша вживаність групи «uniform/уніформа» пояснюється її вузькістю, низькою функціональною значущістю в обраних статтях, обмеженим семантичним спектром і тим, що вона поступається важливістю іншим аспектам війни, які мають більшу стратегічну, соціальну та політичну значущість.

У ході роботи було також зроблено порівняльний аналіз двох видань — *Time* та *The Economist*, який дозволив глибше зрозуміти специфіку мовної репрезентації війни в англomовних медіа, а також виявити різні редакційні підходи до висвітлення цієї теми. Хоча обидва ресурси мають схожі структури лексико-семантичних полів, їхні різні редакційні методи та цільова аудиторія значно впливають на вибір лексем та лексичних одиниць у своїх статтях. У результаті дослідження статей *Time* та *The Economist* було виокремлено ключові мовні одиниці, що формують центр поля кожного з онлайн-видань. Аналіз показав, що у *Time* основними лексемами, що створюють цей центр, є «attack», «battlefield», «conquest», «occupation», а в *The Economist* – «attack», «battlefield», «fight», «invasion».

Різниця у виборі лексем відображає різні акценти на контекстах та тематичній орієнтації видань, при цьому основні концепти, пов'язані з конфліктами та війною, залишаються спільними.

Ближня та дальня периферії, які також були проаналізовані в рамках цього дослідження, виявились незмінними у кожному з видань протягом усього періоду спостереження. Це свідчить про стабільність певних лексичних одиниць у відображенні певних глобальних тем, що не зазнають суттєвих змін, незалежно від контексту чи часових рамок публікацій.

Що стосується мікрополів, то їхній порядок та кількість вжитих лексем варіювались залежно від контексту та специфіки публікацій у кожному з видань. Це відображає динамічний характер мови, який змінюється в залежності від актуальності подій та інтересів аудиторії кожного видання.

Лексеми мікрополів, які використовувалися у обох виданнях, або повторювались у текстах, або були замінені іншими, що вказує на зсув акцентів. Ці зміни в лексичному складі свідчать про зміни у тематичному наповненні статей, що відображає обговорення подій конфлікту на міжнародному рівні.

Результати цього дослідження відкривають низку перспектив для подальших наукових розвідок у сфері аналізу лексико-семантичного поля «WAR». Одним із ключових напрямів є поглиблене вивчення мікрополів, таких як «struggle» чи «weapon», їхніх семантичних змін у різних соціокультурних контекстах. Важливим завданням є порівняння ЛСП «WAR» у текстах інших англomовних та іншомовних видань для виявлення міжкультурних особливостей репрезентації війни.

Актуальним є також аналіз динаміки змін ЛСП у довготривалій перспективі, що дозволить відстежити вплив історичних і геополітичних подій. Особливої уваги заслуговує дослідження взаємодії поля «WAR» із суміжними ЛСП, такими як «PEACE» чи «DIPLOMACY», а також

стилістичних прийомів, що використовуються для емоційного впливу на аудиторію.

Сучасні корпусні технології відкривають можливості для автоматизованого аналізу великих текстових масивів і багатомовних порівнянь. Перспективним є вивчення сприйняття аудиторією лексем ЛСП «WAR» та аналіз нових явищ, зокрема, гібридних і кіберконфліктів. Ці напрями сприятимуть глибшому розумінню мовної репрезентації війни та розвитку універсальних методик аналізу.

Як підсумок, у ході дослідження поставлена мета – виявити та проаналізувати специфіку використання лексико-семантичного поля «WAR» на матеріалі онлайн-видань *Time* і *The Economist*, його лексичні, семантичні та структурні особливості – була досягнута, а також вирішені усі поставлені завдання.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Башарина А. К. Поняття «семантичне поле» : Вісник Північно-Східного університету ім. М. К. Амосова, 2007. Т. 4. № 1. С. 93–96.
2. Бондар О. І. Сучасна українська мова : Фонетика. Фонологія. Орфоепія. Графіка. Орфографія. Лексикологія. Лексикографія / О. І. Бондар, Ю. О. Карпенко, М. Л. Микитин-Дружинець. К. : ВЦ «Академія», 2006. 368 с.
3. Ведмеденко А. О. Особливості реалізації гендерної ідентичності у французькому та українському масмедійному дискурсі: компаративний аналіз : дипл. на здобуття ступеня бакалавра. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2020. 74 с.
4. Володіна Т. Метамова сучасної лінгвістики: принципи перекладу. Житомир : КНЛУ, 2016.
5. Гайдай Г. А. «Роль лексико-семантичного поля у відображенні мовних картин світу». Вчені записки Таврійського національного університету ім. В.І. Вернадського. Серія: Філософія. Культурологія. Політологія. Соціологія. Т. 24 (63), № 1-2, 2011. С. 318–324.
6. Гладченко К. Ю. «Лексико-семантичне поле як структурний елемент мовної картини світу». *Наукові праці. Філологія. Мовознавство*. Вип. 260, т. 272, 2016. С. 16–20.
7. Дашвар Л. Рай.центр / Л. Дашвар ; худож. О. Маслов. Х. : Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», 2009. С. 14–15.
8. Еденхофер Т. В. «Принципи ергологічної етимології та теорія поля в концепції Й. Тріра : дис...», кан. філол. наук: 10.02.19, 2005.
9. Єфімов Л. П. Стилїстика англійської мови і дискурсивний аналіз. Учбово-методичний посібник / Л. П. Єфімов, О. А. Ясінецька. Вінниця : Нова книга, 2004. 240 с.
10. Захарченко О. Лексико-семантичне поле: дослідження і опис. Київ, 2010.

11. Коваленко А. С. Дискурс: аналіз досліджень у сучасній лінгвістиці. Мова і світ: проблеми філології та перекладознавства : зб. матеріалів III Всеукраїнської студентської науково-практичної інтернет-конференції. Сєвєродонецьк : Східноукраїнський національний університет ім. В. Даля, 2020. С. 7–12.
12. Кожем'якін Є. А. Масова комунікація та медіадискурс: до методології дослідження: Наукові відомості Белгородського державного університету. Серія : Гуманітарні науки. 2010. № 2 (83). С. 13-21.
13. Кочерган М. П. Вступ до мовознавства: Підручник для студентів філологічних спеціальностей вищих навчальних закладів / М. П. Кочерган. – К. : ВЦ «Академія», 2008. 368 с.
14. Кочерган М. П. Загальне мовознавство / за ред. М. П. Кочерган. К. : ВЦ «Академія», 2003. 464 с.
15. Кочерган М. П. Лексико-семантична система / М. П. Кочерган //Українська мова : Енциклопедія / за ред. В. М. Русанівський, О. О. Тараненко, М. П. Зяблюк та ін. К. : Видавництво «Українська енциклопедія» ім. М.П. Бажана, 2004. С. 305–306.
16. Кучерук О. О. Функціональні особливості лексико-семантичного поля «Україна» в англomовних та українomовних медіа : кваліфікаційна робота. Суми : Сумський державний університет, 2021. 77 с.
17. Кравченко Н. К. Сучасний дискурс і дискурс-аналіз : коротка енциклопедія. Київ : Interservis, 2017. 108 с.
18. Левицький М. Мовна система: семантика, структура, функціонування : навчальний посібник. Київ, 2015.
19. Передерій Г. М. Актуальні проблеми германістики : навчальний посібник для студентів інституту філології зі спеціальності 8.030502 «Мова та література» (англійська). Миколаїв : ЧНУ ім. П. Могили, 2012. 60 с.
20. Передерій Г. М. Семантико-когнітивні особливості реалізації концепту влада в сучасному англomовному дискурсі // Могилянські читання: тези доповідей. Миколаїв : ЧНУ ім. П. Могили, 2023. С. 279 – 280.

21. Польові структури в системі мови : колективна монографія / за ред. проф. З. Д. Попової, 1989. 200 с.
22. Селіванова О.О. Сучасна лінгвістика: напрями та проблеми : підручник. Полтава : Довкілля – К, 2008. 712 с.
23. Abrams M. H. and Geoffrey Galt Harpham. A Glossary of Literary Terms, 9th ed. Wadsworth Cengage Learning, 2009.
24. Cambridge Dictionary : website. URL : <https://dictionary.cambridge.org/> (Last accessed: 14.10.2023).
25. Collins Dictionary : website. URL : <https://www.collinsdictionary.com/> (Last accessed: 22.09.2023).
26. Evans V. Lexical Concepts, Cognitive Models and Meaning Construction // Cognitive Linguistics. 2006. № 17-4. P. 491-534.
27. Geeraerts D., Speelman D., Heylen K., Montes M., De Pascale S., Franco K., & Lang, M. Lexical Variation and Change, 2023. 337 p.
28. Longman Dictionary of Contemporary English : website. URL : <https://www.ldoceonline.com/> (Last accessed: 29.05.2023).
29. Macmillian Dictionary : website. URL : <https://www.macmillandictionary.com/> (Last accessed: 06.11.2023).
30. Merriam-Webster Dictionary : website. URL : <https://www.merriam-webster.com/> (Last accessed: 15.12.2023).
31. Time Magazine : website. URL : <https://time.com/> (Last accessed: 16.09.2023).
32. Time : Time (online magazine), Simon Shuster : Volodymyr Zelensky 2022 TIME Person of the Year. URL : <https://time.com/person-of-the-year-2022-volodymyr-zelensky/> (Last accessed: December 7, 2022 7:18 AM EST).
33. Time : Time (online magazine), Zachary Shore : What the U.S. Can Teach Ukraine About Misplaced Revenge. URL : <https://time.com/6279327/ukraine-war-revenge/> (Last accessed: May 15, 2023 6:00 AM EDT).

34. Time : Time (online magazine), Yasmeen Serhan : Zelenskyy meets Pope Francis Vatican. URL : <https://time.com/6279660/zelenskyy-meets-pope-francis-vatican/> (Last accessed: May 13, 2023 9:00 AM EDT).

35. Time : Time (online magazine), Yasmeen Serhan : Portraits of Ukraine's Wartime Mothers — and the Babies Who Turned 1 Amid Conflict. URL : <https://time.com/6278657/ukraine-mothers-day-wartime/> (Last accessed: May 12, 2023 9:00 AM EDT).

36. Time : Time (online magazine), Yasmeen Serhan : How Putin Inadvertently Boosted Support for LGBT Rights in Ukraine. URL : <https://time.com/6273445/putin-lgbt-rights-ukraine-russia/> (Last accessed: April 21, 2023 7:00 AM EDT).

37. Time : Time (online magazine), Tara Law : What to Expect From Ukraine's Counter-Offensive. URL : <https://time.com/6273156/ukraine-counter-offensive-russia/> (Last accessed: April 20, 2023 8:00 AM EDT).

38. Time : Time (online magazine), Sanya Mansoor : Why Experts Are Growing Alarmed About Ukraine's Air Defenses. URL : <https://time.com/6271538/ukraine-air-defense-shortages-russia/> (Last accessed: April 13, 2023 12:46 PM EDT).

39. Time : Time (online magazine), Chad de Guzman : What Russia's New Crackdown on Draft Dodgers Says About Its Ukraine Offensive. URL : <https://time.com/6270857/russia-ukraine-conscription-law-draft-dodgers/> (Last accessed: April 12, 2023 6:30 AM EDT).

40. Time : Time (online magazine), Tara Law : How One Group Reunites Ukrainian Children With Their Families — and Their Identities. URL : <https://time.com/6268214/russia-save-ukraine-children-interview/> (Last accessed: Updated: April 12, 2023 10:36 AM EDT | Originally published: April 7, 2023 1:15 PM EDT).

41. Time : Time (online magazine), Armani Syed : Ukraine Gets Its First Western Heavy Tanks. Here's What to Know. URL :

<https://time.com/6266504/ukraine-challenger-leopard-tanks/> (Last accessed: March 28, 2023 9:27 AM EDT).

42. Time : Time (online magazine), Elliot Ackerman : Ukraine Can Only Win if the U.S. Delivers More Weapons Faster. URL : <https://time.com/6266296/ukraine-win-if-the-u-s-delivers-more-weapons/> (Last accessed: March 28, 2023 7:05 AM EDT).

43. Time : Time (online magazine), Olesia Safronova and Ros Krasny / Bloomberg : Ukraine Urges U.N. Meeting on Putin's Atomic Weapons Plan. URL : <https://time.com/6266133/ukraine-urges-u-n-meeting-on-putins-atomic-weapons-plan/> (Last accessed: March 26, 2023 2:08 PM EDT).

44. Time : Time (online magazine), Bruno Maçães : An Insider's Perspective on China's Strategy in Ukraine. URL : <https://time.com/6264512/insiders-perspective-on-chinas-strategy-in-ukraine/> (Last accessed: March 20, 2023 2:46 PM EDT).

45. Time : Time (online magazine), Liam Byrne : What Europe Can Do Next to Re-Contain Russia. URL : <https://time.com/6264442/europe-containing-russia/> (Last accessed: March 20, 2023 9:30 AM EDT).

46. Time : Time (online magazine), Alberto Nardelli and Natalia Drozdiak / Bloomberg : EU to Provide Million Artillery Shells to Ukraine. URL : <https://time.com/6264396/eu-ukraine-artillery-shells/> (Last accessed: March 20, 2023 12:00 AM EDT).

47. Time : Time (online magazine), Sanya Mansoor : Ukraine Is Getting MiG-29 Fighter Jets from Poland and Slovakia. Here's Why That Matters. URL : <https://time.com/6263986/poland-mig-29-fighter-jets-ukraine/> (Last accessed: Updated: March 17, 2023 7:03 AM EDT | Originally published: March 16, 2023 5:57 PM EDT).

48. Time : Time (online magazine), Tara Law : Is Russia Committing Genocide in Ukraine? Here's What Experts Say. URL : <https://time.com/6262903/russia-ukraine-genocide-war-crimes/> (Last accessed: March 15, 2023 10:12 AM EDT).

49. Time : Time (online magazine), Tara Law : Why Some Ukrainians Aren't Happy With Navalny's Oscar Win. URL : <https://time.com/6262460/oscars-alexei-navalny-documentary-ukraine-russia/> (Last accessed: Updated: March 14, 2023 10:52 AM EDT | Originally published: March 13, 2023 4:34 PM EDT).

50. Time : Time (online magazine), Yasmeeen Serhan : Ukrainian Forces Are Nearly Surrounded in Bakhmut. Here's What to Know. URL : <https://time.com/6260585/bakhmut-ukraine-russia/> (Last accessed: March 6, 2023 2:23 PM EST).

51. Time : Time (online magazine), Simmone Shah : The Russian Military's 4 Biggest Mistakes in Ukraine. URL : <https://time.com/6258141/ukraine-russia-war-putin-military-mistakes/> (Last accessed: February 24, 2023 11:19 AM EST).

52. The Economist : website. URL : <https://www.economist.com/> (Last accessed: 20.09.2024)

53. The Economist : The Economist (online magazine), Invitation : Vladimir Putin's war against Ukraine is part of his revolution against the West. URL : <https://www.economist.com/by-invitation/2024/06/20/vladimir-putins-war-against-ukraine-is-part-of-his-revolution-against-the-west> (Last accessed: Jun 20th 2024).

54. The Economist : The Economist (online magazine), Europe : The Kremlin wants to make Ukraine's second city unliveable. URL : <https://www.economist.com/europe/2024/04/07/the-kremlin-wants-to-make-ukraines-second-city-unliveable> (Last accessed: Apr 7th 2024).

55. The Economist : The Economist (online magazine), Europe : Hell, horror and heroism in Ukraine's battlefield hospitals. URL : <https://www.economist.com/europe/2024/11/03/hell-horror-and-heroism-in-ukraines-battlefield-hospitals> (Last accessed: November 9th 2024).

56. The Economist : The Economist (online magazine), Science & technology : How Ukraine's new tech foils Russian aerial attacks. URL : <https://www.economist.com/science-and-technology/2024/07/24/how-ukraines-new-tech-foils-russian-aerial-attacks> (Last accessed: July 27th 2024).

57. The Economist : The Economist (online magazine), Europe : Half Ukraine's power is knocked out; winter is coming. URL : <https://www.economist.com/europe/2024/07/15/half-ukraines-power-is-knocked-out-winter-is-coming> (Last accessed: July 20th 2024).

58. The Economist : The Economist (online magazine), Finance & economics : Frozen Russian assets will soon pay for Ukraine's war. URL : <https://www.economist.com/finance-and-economics/2024/04/18/frozen-russian-assets-will-soon-pay-for-ukraines-war> (Last accessed: April 20th 2024).

59. The Economist : The Economist (online magazine), Europe : Ukraine's defenders anxiously dig in for a looming Russian assault. URL : <https://www.economist.com/europe/2024/05/09/ukraines-defenders-anxiously-dig-in-for-a-looming-russian-assault> (Last accessed: May 11th 2024).

60. The Economist : The Economist (online magazine), The Economist explains : What are the Russian "turtle tanks" seen in Ukraine? URL : <https://www.economist.com/the-economist-explains/2024/05/15/what-are-the-russian-turtle-tanks-seen-in-ukraine> (Last accessed: May 18th 2024).

61. The Economist : The Economist (online magazine), Graphis detail : Has Ukraine's shock raid successfully diverted Russian forces? URL : <https://www.economist.com/graphic-detail/2024/08/21/has-ukraines-shock-raid-successfully-diverted-russian-forces> (Last accessed: Aug 21st 2024).

62. The Economist : The Economist (online magazine), Leaders : How backing Ukraine is key to the West's security. URL : <https://www.economist.com/leaders/2024/01/04/how-backing-ukraine-is-key-to-the-wests-security> (Last accessed: January 6th 2024).

63. The Economist : The Economist (online magazine), Finance & economics : Russia's gas business will never recover from the war in Ukraine. URL : <https://www.economist.com/finance-and-economics/2024/05/02/russias-gas-business-will-never-recover-from-the-war-in-ukraine> (Last accessed: May 4th 2024).

64. The Economist : The Economist (online magazine), Christmas Specials : Why Russia has never accepted Ukrainian independence. URL : <https://www.economist.com/christmas-specials/2021/12/18/why-russia-has-never-accepted-ukrainian-independence> (Last accessed: Dec 18th 2024).

65. The Economist : The Economist (online magazine), Europe : How much of a difference will Ukraine's new F-16s make? URL : <https://www.economist.com/europe/2024/08/04/how-much-of-a-difference-will-ukraines-new-f-16s-make> (Last accessed: August 10th 2024).

66. The Economist : The Economist (online magazine), Europe : Ukraine is ignoring US warnings to end drone operations inside Russia. URL : <https://www.economist.com/europe/2024/04/18/ukraine-is-ignoring-us-warnings-to-end-drone-operations-inside-russia> (Last accessed: April 20th 2024).

67. The Economist : The Economist (online magazine), Europe : When will Ukraine join NATO? URL : <https://www.economist.com/europe/2024/07/11/when-will-ukraine-join-nato> (Last accessed: July 13th 2024).

68. The Economist : The Economist (online magazine), Richard Ensor : Many young women will go to defend Ukraine now. URL : <https://www.economist.com/1843/2022/02/09/many-young-women-will-go-to-defend-ukraine-now> (Last accessed: September 28th 2024).

69. The Economist : The Economist (online magazine), The Intelligence : Crunch time for Ukraine. URL : <https://www.economist.com/podcasts/2024/09/28/crunch-time-for-ukraine> (Last accessed: Sep 28th 2024).

70. The Economist : The Economist (online magazine), Briefing : America's \$61bn aid package buys Ukraine time. URL : <https://www.economist.com/briefing/2024/04/25/americas-61bn-aid-package-buys-ukraine-time> (Last accessed: April 27th 2024).

71. The Economist : The Economist (online magazine), Invitation : Russia is sure to lose in Ukraine, reckons a Chinese expert on Russia. URL : <https://www.economist.com/by-invitation/2024/04/11/russia-is-sure-to-lose-in-ukraine-reckons-a-chinese-expert-on-russia> (Last accessed: April 13th 2024).

72. The Economist : The Economist (online magazine), Europe : Ukraine's commander-in-chief on the breakthrough he needs to beat Russia. URL : <https://www.economist.com/europe/2023/11/01/ukraines-commander-in-chief-on-the-breakthrough-he-needs-to-beat-russia> (Last accessed: October 13th 2024).

73. Visual Dictionary : website. URL : <http://www.visualdictionaryonline.com/> (Last accessed: 22.10.2023).

ДОДАТОК А
МІКРОПОЛЯ ЛЕКСИКО-СЕМАНТИЧНОГО ПОЛЯ «WAR» В
ОНЛАЙН-ВИДАННІ *TIME*

№	Мікрополя	Слова	Кількість використання у статтях	Переклад
1.	struggle/ боротьба (382)	an army	5	армія
		an invasion	23	вторгнення
		to retreat	5	відступати
		to seize	2	захоплювати
		to destroy	10	знищувати
		to damage	9	пошкоджувати
		an explosion	2	вибух
		to kill	10	вбивати
		to capture	2	піймати
		safety	3	безпека
		to be against	3	бути проти
		to control	2	контролювати
		an occupation	4	окупація
		to risk	5	ризикувати
		a chance	3	шанс, можливість
		a reason	6	привід, причина
		to claim	2	вимагати
		to bomb	10	бомбити
		a rocket strike	3	ракетний удар
		a mobilization	4	мобілізація
		a conquest	1	завоювання
		to justify	2	виправдовувати
		to return	10	повернутися
a recovery	3	відновлення		
a duty	10	обов'язок		

	to support	21	підтримувати
	a blast	2	вибух
	to fight	3	боротися
	to defense	20	обороняти
	military	28	військовий
	a battlefield	12	поле бою
	to win	10	перемагати
	a tactic	2	тактика
	a territory	9	територія
	an oppression	1	гніт
	to sacrifice	2	жертвувати
	a victim	3	жертва
	government	9	керівництво, влада
	wounded	1	поранений
	attack	5	напад
	troop	5	загін
	to train	5	тренуватися
	offensive	4	наступальний
	crackdown	3	придушення
	a shelter	7	притулок
	a mission	13	місія
	international	9	міжнародний
	identity	8	ідентичність
	liberation	6	визволення, свобода
	a state	2	країна
	a blackout	2	вимкнення світла
	a luggage rack	1	багажна полиця
	a shrapnel gash	1	осколкова рана
	a twisted shell	2	скручений снаряд
	a democracy	2	демократія
	a freedom	5	свобода, воля

		a peace	11	мир
		a victory	1	перемога
		a genocide	4	геноцид
		a citizen	4	громадянин
		a civilian	3	цивільний, мирний житель
		a nation	16	нація
		a truce	1	перемир'я
2.	job occupation / рід зайнятості (117)	a commander in chief	1	головнокомандувач
		a bodyguard	1	охоронець
		an agent	2	агент
		a presidential convoy	2	президентський конвой
		a leader	9	лідер
		the President	46	президент
		a propagandist	1	пропагандист
		a photographer	1	фотограф
		a vendor	1	продавець
		a soldier	21	солдат
		an officer	3	офіцер
		security	8	охорона
		a reporter	2	репортер
		a system manager	1	системний менеджер
		a governor	2	губернатор
		a minister	3	міністр
		a general	2	генерал
		a host	1	ведучий
		a journalist	1	журналіст
		a student	2	студент

		a chief of staff	1	начальник штабу
		a protester	2	протестувальник
		commander	2	командир
		a defender	1	захисник
		a volunteer	1	доброволець
3.	weapon / зброя (38)	a weapon	9	зброя
		a mine	2	міна
		trip wires	1	розтяжки
		artillery	5	артилерія
		a missile	8	ракета
		an assault rifle	1	штурмова гвинтівка
		a fighter jet	2	винищувач
		a bomber	1	бомбардувальник
		a hammer	1	молоток
		a sickle	1	серп
		a chain gun	2	ланцюгова гармата
		a tank	2	танк
		a surveillance drone	3	безпілотник-розвідник
		4.	geography / географія (27)	a destination
a regional capital	1			обласний центр
an outskirts	2			околиця
Bakhmut	3			Бахмут
a region	2			регіон
a rendezvous point	2			місце зустрічі
a central bazaar	3			центральний базар
a checkpoint	3			контрольно-пропускний пункт
a district	2			район
an area	2			місцевість

		a pillbox	1	вогняна точка
		a bomb-proof bunker	1	бомбосховище
		a front line	4	лінія фронту
5.	national symbol / національний символ (11)	a flag	4	прапор
		a trident	1	тризуб
		an anthem	1	гімн
		“Glory to the Armed Forces of Ukraine! Glory to the heroes!”	2	"Слава Збройним силам України! Героям слава!"
		a sovereignty	1	суверенітет
		an independence	2	незалежність
6.	organizations / організації (7)	World Economic Forum	1	Всесвітній економічний форум
		NATO (North Atlantic Treaty Organization)	3	Організація Північноатлантичного договору
		ECHR (European Court of Human Rights)	1	Європейський суд з прав людини
		CNN (Cable News Network)	1	Сі-Ен-Ен або Кабельна новинна мережа
		CSIS (Center for Strategic and International Studies)	1	Центр стратегічних і міжнародних досліджень
7.	transportation / транспорт (6)	a black van	1	чорний фургон
		a regular passenger car	2	звичайний легковий автомобіль
		a helicopter	2	вертоліт
		a cargo plane	1	вантажний літак

8.	uniform / уніформа (5)	a bulletproof vest	2	бронезилет
		a helmet	2	каска
		s shield	1	щит

ДОДАТОК Б
МІКРОПОЛЯ ЛЕКСИКО-СЕМАНТИЧНОГО ПОЛЯ «WAR» В
ОНЛАЙН-ВИДАННІ *THE ECONOMIST*

№	Мікрополя	Слова	Кількість використання у статтях	Переклад
1.	struggle/ боротьба (507)	an army	12	армія
		an invasion	16	вторгнення
		to seize	5	захоплювати
		to destroy	15	знищувати
		to damage	11	пошкоджувати
		an explosion	2	вибух
		to kill	13	вбивати
		to capture	6	піймати
		to be against	38	бути проти
		to control	8	контролювати
		an occupation	3	окупація
		to risk	8	ризикувати
		a supply	8	шанс, можливість
		a reason	8	привід, причина
		to bomb	21	бомбити
		a rocket strike	7	ракетний удар
		to return	11	повернутися
		an operation	12	операція, завдання
		to support	21	підтримувати
		to fight	40	боротися
		military	28	військовий
		a battlefield	7	поле бою
		to win	5	перемагати
a tactic	3	тактика		
a territory	6	територія		

		government	9	керівництво, влада
		wounded	2	поранений
		an (to) attack	41	напад, чинити напад
		to train	18	тренуватися
		offensive	18	наступальний
		a shelter	1	притулок
		a mission	1	місія
		international	8	міжнародний
		a state	37	країна
		a blackout	3	вимкнення світла
		a twisted shell	12	скручений снаряд
		a democracy	8	демократія
		a freedom	7	свобода, воля
		a peace	5	мир
		a victory	11	перемога
		a citizen	3	громадянин
		a civilian	7	цивільний, мирний житель
		patriotism	2	патріотизм
2.	job occupation / рід зайнятості (151)	a commander	12	командир
		a leader	22	лідер
		the President	35	президент
		a colonel	13	полковник
		a soldier	22	солдат
		an officer	4	офіцер
		security	20	охорона, безпека
		a manager	2	менеджер
		a minister	3	міністр
		a general	5	генерал
		a journalist	2	журналіст
		a politician	7	політик

		a defender	2	захисник
		a volunteer	2	доброволець
3.	weapon / зброя (118)	a weapon	15	зброя
		artillery	5	артилерія
		a missile	44	ракета
		an assault rifle	1	штурмова гвинтівка
		a fighter jet	10	винищувач
		to hammer	1	вбивати
		a gun	7	гармата
		a tank	29	танк
		a drone	6	безпілотник
4.	geography / географія (116)	Kharkiv	38	Харків
		Kyiv	29	Київ
		Donbas	13	Донбас
		Bakhmut	2	Бахмут
		a region	10	регіон
		a point	2	місце зустрічі
		a destination	1	місце призначення
		an area	8	місцевість
		a front line	13	лінія фронту
5.	organizations / організації (42)	MDAА (Missile Defence Advocacy Alliance)	2	ААПО (Альянс з адвокатури протиракетної оборони)
		NATO (North Atlantic Treaty Organization)	35	НАТО (Організація Північноатлантичного договору)
		Red Cross	3	Червоний Хрест
		CSIS (Centre for Strategic and International Studies)	2	ЦСМД (Центр стратегічних і міжнародних досліджень)

6.	transportation / транспорт (40)	a tank	29	танк
		a helicopter	2	вертоліт
		a cargo plane	9	вантажний літак
7.	national symbol / національний символ (21)	a flag	5	прапор
		a trident	1	тризуб
		an anthem	2	гімн
		a sovereignty	2	суверенітет
		an independence	11	незалежність
8.	uniform / уніформа (5)	a camouflaje	3	камуфляж
		a helmet	1	каска
		s shield	2	щит